

Smarkiai Bombardavo Berlyną, Muensterį Ir Kiela

VILNIS

Lithuanian Peoples Daily—Lietuvių Liaudies Dienraštis

VOLUME XXV, NO. 4.

KETVIRTADIENIS, SAUSIO (JANUARY) 6, 1944

KAINA TRYS CENTAL

Kiekvienas "Vilnis"
Patriotas Privalo
Stot Vajun

Kovot Su Priešu Iki Jo
Beslyginio Pasida-
vimo!

KASDIENA...

Mandragalviai
Laisviečių Suvažiavimas
Draugas Bulis
Lenkų Kunigas

Lenkų tremtinė valdžia apzaimino, kad ji nori atsteigti savo autoritetą tose srityse, iš kurių dabar Vatutinio armija veja vokiečius ir kurios ligi 1939 metų priklausė Lenkijai. Ne, poneliai, Baudonoji Armija dar nepriėjo prie tikrų etnografinės Lenkijos rubėžių! Tie kraštai nepriklauso Lenkijai. Ten gyvena ukrainai.

Bet net ir tuomet, kuomet Raudonoji Armija bus Varšavoje, Raczkevičių ir Mikolajczykų valdžia neturės pagrindo savo pretenzijas valdyti Lenkiją. Lenkų demokratija išsirikns savo valdžią be pagelbos bajorų, magnatų ir šlektos. Tie, kurie kovoja pačią Lenkiją, tie bus pirmieji valdžioje.

30 dienas sausio Brooklyne įvyks Laisvės bendrovis daininkų suvažiavimas. Laiko ne daug beliko.

Chicagoje, kaip ir visuomet, sveikins savo brolius laisviečius. Tuoj pradėsime rinkti pasveikinimus. Neabejojame, kad kiekvienas vilnietis atliks savo pareigą.

Mirė draugas Jonas Bulis, kuris po savo karikatūromis paarsivado Lumbio vardu. "Laisvė" savo laikų buvo išleistas juo karikatūrų rinkinį. Velionis draugas per ilgus metus gyveno Rochester, N. Y. Jis buvo kriauciūnas. Luosniškai daug priedavau. Keli jo gamta-vaizdžiai buvo išstatyti meno parodoje.

Savo karikatūromis jis tinkamai namuskodavo klerikali, smetonininkų ir mensevikių šūlus.

Paėjo iš Joniškių apielinkės. Iš tos apielinkės Amerikoj yra daug šaunių vyrų ir moterų.

Apie draugą Bulį parašysiu plačiau.

Lenkų kunigas Stanislovas Orlemanskis štai ką pasakė: "Šiuo kartu ne vyskūpų konferencijos, ne teologai ir filosofai spręš Lenkijos klausimą. Šiuo kartu pati lenkų tauta tars savo žodį. Mes ištiesime ranką Rusijai, kad galutinai sutriuškintume hitlerizmą ir užtikrinsime lenkų tautai gerovę ir taiką ilgiems amžiams."

Ar ne vyriškai kalba tas lenkų kunigas?

Maskvoje neseniai mirė Emljan Jaroslavskis, akademikas ir paskilbęs istorikas.

Lietuvių Literatūros Draugija yra išleisus jo knygy apie Leniną.

Sermenyne, prie karsto, garbės sargyboje stovėjo Kalininas, Natalevičius, Justas Paleckis ir daug kitų žymyju Sovietų šalies vadų. Justas Paleckis atstovavo Lietuvos respubliką.

Amerikoj smarkiai nupuolė šėrai tokių kaip Michailovičius, Otto Hapsburgas, Badoglio, Prola ir Franco šėrai.

Muša Nacius Lauk Iš Berdičevo

3,000 ORLAIIVIŲ ATAKAVO VOKIETIJĄ

Pravesta iki Šiol Didžiausia Aviacijos Ataka, Daužyta Francuzijos ir Danijos Pamaris ir Nacių Svarbų Punktai

LONDONAS, sausio 5.—Anglijos "Uodai" bomberiai išnaujo atakavo Berlyną, kuris degas nuo pirmesnių ataku.

Vakar apie 3,000 Amerikos ir Anglijos orlaivių pravėdė pačią didžiausią viso šio karo oro ataką ant Vokietijos. Bombarduota Muenster, Vokietijos gelžkelių įmonių centras.

Kiel yra šiaurvakarinė Vokietijos ir Aliantų orlaiviams teko padaryti 1,000 mylių kelionę. Ir Kiel ir Muenster atakuota kelis kartus.

Iš 3,000 orlaivių, dariusių atakas, tik 25 negryžo. Bombarduojant Berlyną bet-geri nei vienas orlavis neprazūdyta.

Bombarduota taipgi Francuzijos ir Danijos pakraščiai, Sakoma, Norvegija taipgi bombarduota.

Vokiečių kautynių orlaivių bandė atmušti atakas, bet 17 jų numušta.

ALZYRAS, sausio 5.—Aliantų armijos Italijoje paveržė svarbias aukštumas, iš kurių gali atakuoti prieš pozicijas. Pulka orlaivių laipio atakavo prieš, pasiekiant net ir Jugoslaviją ir Bulgariją.

Penktoji Aliantų armija paėjo mylių už Venafro, sturnavo 2,300 pėdų aukščio Sammuro kalną, apie dvi myli nuo San Vittore, ir pilnai užvaldė pozicijas čionai.

Apie 50 mylių į šiaurę nuo Sarajevo, Jugoslavijoje, Amerikos aviacija atakavo gelžkelių punktus, taipgi nacių armijos koncentracijos netoli Travniko.

Du prieš orlaivių numušti. Aliantų visi orlaivių gryžo iš kautynių.

Vakar Aliantų jėgos užėmė kalnelį už Tommaso ir pasivarė pirmyn už Ortono, neseniai atimto iš nacių.

Jau senai laikas persiskirti ir su Smetona. Kada Valstybės Departamentas tars žodį, kad jis persona non grata? Smetona yra mažasis Mussolinis.

Republikonai izoliacininkai seniau piktai rėdavo, kai iš Lend-Lease fondų Amerika siųsdavo maisto Sovietams ir Anglijai.

Sakė, kad bolševikai su angliškais viską prarys, o vargšams amerikonas neliks nei porkečapo, nei vietelės.

Na, o dabar tie patys izoliacininkai pasidarė baisiai mielasirdingai. Sako, reikia siųsti maisto į Hitlerio kontroliuojamas šalis... o paskui tas šalis dar labiau bombarduoti.

Keista tu pony logika. J Lietuvių Literatūros Draugijai mokėtikės tuojaus, metė pradžioje. Yra draugų, kurie net per 12 mėnesių nesuskuba užsimokėti. L. Pruseika.

Siulo Naują Bilių Karių Balsavimo Reikalą

WASHINGTONAS, sausio 5. Senatorius Lucas, iš Illinois, siulo naują bilių, kuris užtikrintų teisę ir galimybę kariams dalyvauti rinkimuose, nežėrint, kad tie kariai bus užjūryje.

Jis sako formaliai šį bilių įneš pirmadienį. Sen Lucas sako, jei kariai geri kariauti, jie turi būti geri ir rinkti savo valdžią.

Pirmesnis Lucas'o bilius susitiko pasipriešinimo. Jam kabinėjama pataisymai, kurie faktiniai bilių pameigia. Atstovų butas atmetė tą bilių, neva pavesdamas tai valstijoms.

(Roosevelto priešai ir kiti reakcininkai mano, kad kariai balsuos už dabartines administracijos kandidatus, dėlto ne nori karių dalyvavimo rinkimuose.)

Vengrija ir Rumunija Taria Del Teritorijos

LONDONAS, sausio 5.—Moroško radžia skelbia, jog Vengrijos "parlamentas" susirinkęs slapta svarstyti Vengrijos-Rumunijos rubėžius. Rumunija rodo norą susitaikyti dėl Transilvanijos, Sovietų armijai artinantis prie Rumunijos rubėžius.

Francuzijos Afrika Armijos Lavinimo Kempė

ALZYRAS, sausio 5.—Šiaurinė Afriką yra pilna Anglijos, Amerikos ir Francuzijos armijos. Ši dalis Afrikos yra tarytum didelė armijos lavinimo kempė.

Lavinama armijos įvairiomis sritim ir daugeliniu frontu.

NACIAI PLANUOJA ORLAIVIŲ BE LAKŪNO

LONDONAS. — Laikraštis Daily Sketch rašo, jog Vokietijoje dirbama orlaivių, kurie galės skrajoti be lakūno.

NACIAI PASIGROBĖ BULGARIJOS VALDŽIĄ Į SAVO RANKAS

LONDONAS, sausio 5.—Naciai bijodami, kad Bulgarijos fašistinis režimas bus nuverstas, patys pasigrobė valdžią ir plečia savo kontrolę visoj šalyje. Faktiniai Bulgarijoj įvesta vokiečių militarinė okupacija.

Eina gandai, kad pirmiero Božilovo vyriausybė bus nuverstas.

Vichy radijas skelbia, jog Bulgarijoj eina didelės kovos. Miestų gatvėse eina mūšiai. Vokiečiai slūdičia karines jėgas, net tankas ir kitus sunkius ginklus su motorizuota armija.

Aliantų oro atakos sujūdino žmones. Inta reikalauji valdžios atsimesi nuo nacių. Vyriausybė buvo priversta daryti permainų, prašalinta kai kurie valdžios pareigūnai, bet ir tas nenuramino žmones.

Sakoma, kad Božilovo vyriausybė nuvertė Aliantams palankūs, dėlto naciai įvedė savo diktatūrą Bulgarijoj. Palaikyti savo valdžią jiems reikės nemenukų jėgų ten.

Tito Armija Atmušė Nacių Atakas

LONDONAS, sausio 5.—Maršalas Broz (Tito) skelbia, jog vokiečių ofensyvas Bosnijoje atmuštas ir sudaužytas. Partizanai atsiėmė teritoriją, kurią naciai buvo užėmę, įskaitant ir svarbių miestų Visnecia, 30 mylių į šiaurę nuo Sarajevo. Čia sulimta daug karo maistos.

Tito pranešimą paskelbė Laisvosios Jugoslavijos radijas.

Taipgi skelbiama, kad partizanai daro ofensyvą strateginio gelžkelio nuo Boransky ir Nove-Prjodor Banja Luka.

Eina kovos prie Kroatijos sostinės Zagrebo.

Keis Valstijos Rinkimų Patvarkymus

SPRINGFIELD, Ill., sausio 5. Susirinkus valstijos seimele specialiai sesijai, gubernatorius Green kalbės apie reikalą pakeisti valstijos įstatymus, liečiančius rinkimus. Jis rekomenduos pataisyimus, kad prisitaikyti prie karo meto balsavimo.

Prezidentas Už Persvarstymą Gelžkelių Algu

WASHINGTONAS, sausio 5. Prezidentas Roosevelt pasisakė už išnaujo svarstymą gelžkelių algų, kad greičiau sutaukty kompanijas su darbininkais.

Jis įsakė specialiai komisijai tuo reikalu susirinkti.

Du gelžkelių brolijos viršininkai sako, kad galima išvengti streiko, jei būtų tas reikalas pavesta tarpininkystės komisijai, tam tikslui sudarytai.

Gelžkelių streikas būtų labai skaudus smūgis karo pastangoms ir norima to išvengti.

Amerikos Bomberiai Atakavo Thailandą

CHUNGKING, Kinija, sausio 5.—Amerikos didieji bomberiai Liberators buvo nulėkę giliai į Thailandą (Siamą) ir atakavo japonų pozicijas. Numestas 10 tonų bombų ant Japonijos bazės Lampange.

Kautynių orlaivių taipgi atakavo Pingko, Yunan provincijoje, Kinijoje.

1,000 Vokietijos Gelžkelių Teista Už Defytizmą

NEW YORK, sausio 5.—Maskvos radijas skelbia, jog tūkstantis vokiečių gelžkelio darbininkų teisiamas už defytizmą ir 200 jau pasmerka miriopi.

Darbininkus suėmė Himmlerio gestapo. Žinia gauta iš Genevos, Šveicarijos.

LONDONAS. — Francūzai skelbia, jog naciai turi tūkstantus Anglijos karėvių uniformų ir ruošia klastingą invaziją, kad išprovokuot francūzus kilti, o paskui išsaudys.

ST. LOUIS, Mo.—Planuojama sukaupti \$500,000,000 kapitalo kreditui gelbtai biznians po karui, kad daugiau darbų būtų. Užmanytojai to yra du bankierai šiame mieste.

PERKIRTO PUSIAU VOKIEČIŲ FRONTĄ

Raudonoji Armija Užėmė Ploskoje, Slobodiče, Černiavka ir Siriaki; Eina Arčiau Latvijos Rubeziaus

LONDONAS, sausio 5.—Berlyno radijas praneša, jog vokiečių armija apleidus rytinę dalį Berdičevo, kuris yra svarbus gelžkelių centras ir buvo vokiečių generalio štabo centras Ukrainoje. Pasitraukimas iš Berdičevo pastato nacių pozicijas Dniepro įlankoj dar į didesnių pavojų.

LONDONAS, sausio 5.—Maskvos radijas skelbia, jog vokiečių armijoj, į vakarus nuo Žitomiro įvykęs sukilimas. Vengrijos pulkai atsikako pildyti įsakymus gen. von Manstein. Vengrijos armijos viršios skubi į frontą numalšinti sukilimus.

20 Vokiečių Karininkų Susaudyta

BERNE, sausio 5.—Dvidešimt vokiečių karininkų armijos, kuri yra Varšavoje, pamerkt miriopi ir susaudyti "už suokalbį prieš reičą," sako duokai iš patikimų šaltinių.

Suokalbininkų galva buvo pulk. von Fritch, kurio tėvas buvęs generalio štabo viršininku 1939 metais, bet misteriškaai mirė.

Susaudyti karininkai eina nuo leitenanto iki leit. pulkininko. Sakoma, jie turėję kontakto su Vokiečių Nacionaliu Komitetu, Maskvoje, kuriame yra aukštos rangos karininkų.

Atimta iš vokiečių miestai Ploskoje, Slobodiče ir Černiavka.

Slobodiče yra 9 mylios ir šiaurvakarius nuo Berdičevo, o Černiavka yra į pietus nuo Berdičevo, tad ir šio miesto atėmimas iš nacių jau neišvengiamas.

Vitebsko fronte naciai irgi vejami. Apyvalni nuo priešo 40 mylių gelžkelio, taipgi Sovietų kariuomenė užėmė miestą Izona, 12 mylių į šiaurę nuo Nevelio.

Paimita dar 100 miestukų ir kaimų ir išmušta 1,400 vokiečių armijos.

Vatutinio armija eina link Rovno. Ji užėmė miestą Siraiki, 25 mylios ir šiaurvakarius nuo Berdičevo.

Paimita kiti apie 40 miestukų ir kaimų.

STOCKHOLMAS, sausio 5.—Vokietijos armijos augstas pareigūnas pasakė, jog vokiečių armija Sovietų fronte perkirsta į du frontus, sako pranešimas iš Berlyno.

Jis sakė, kad Sovietų kariuomenė atkriop apie 360 mylių dalį fronto nuo kitos dalies, kuri turi apie 480 mylių ilgio.

Vokiečių spaudai duota neškaitūs prospektai Sovietų fronte.

"VILNIS"

(THE SURGE)
LITHUANIAN PEOPLE'S DAILY
Published daily except Sunday, and on every Thursday together with the regular edition is included an English Section, by the Workers Publishing Association, Inc. Subscription rates in United States, Canada and South America one year \$6.00, six months \$3.25. Chicago \$6.00, six months \$4.25, foreign countries \$8.00, six months \$4.50. Subscription rates for the Thursday edition, including the English Section, in Chicago, 1 year 2.50, 1/2 year \$1.50, outside of Chicago, 1 year \$2.00, 1/2 year \$1.25.

Advertising rates on application
3116 South Halsted Street, Chicago, Ill.
PHONE, VICTORY 7325-7326
Entered as second class matter September 28, 1926, a Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

I Pietus Nuo Rio Grande

I pietus nuo Rio Grande, mums broliškų Meksikos respublikai, plečiasi sąjūdis, sudaręs rimtą pavojų tos šalies demokratijai. Prisimenant tą, kas įvyko Argentinoje ir Bolivijoje, į tą pavojų reikia kreipti didžiausios dėmes.

Visoj Lotynų Amerikoje knibždėte knibžda fašistinių agitatorių, prisidengusių įvairiausių vardais. Meksikoj jie žinomi sinarkistų vardu.

Sinarkistų organizacija yra didelė. Prie jos sukūrimo daug prisidėjo atvykę iš Ispanijos falangistai ir vokiški naciai. Nuo pat savo susikūrimo ši organizacija maitinasi syvais iš reakcionariausių sluoksnių Meksikos visuomenės. Sinarkistų vadai, nuo pat šio karo pradžios, pasisakė prieš demokratines valstybes. Jie "visom keturiom" rėmė fašistinę Meksiką.

Kadangi darbo žmonių gyvenimas Meksikoje yra labai sunkus ir viskas nepaprastai pabrango, tai fašistiniams demagogams nesunku žvejoti drumstame vandeny. Kiekvieną nepasitenkinimą, kiekvieną sunkenybę jie išnaudoja saviems tikslams.

Sinarkistai yra prisidengę religinė skraiste. Jie demagogiškai žada "atsieigti Kristujė" visą Meksikos gyvenimą. Tai tik akių mulinimas, nes sinarkistai remiasi reakcionariausiais ir turtingiausiais gaivalais, kurių yra pikčiausi biednuomenės priešai.

Kuomet Meksikon iš Jungtinių Valstijų buvo atvykęs katalikų prelatas Fulton Sheen, jis tuoj prisiplakė prie sinarkistų. Jis instinktyviai pajuto fašistiską sinarkistų judėjimo charakterį.

Ne kas kitas, kaip tas pat Sheen pareiškė, jog Meksikoj reikia revoliucijos, o revoliucijoj vadovausią sinarkistai. Tai, žinoma, ne revoliucija, bet kurstymas prie fašistinio pučo. Juk ir Hitleris su Mussoliniu sakėsi vykdyti revoliuciją, bet ta jų "revoliucija" atnešė fašistinį pragarą.

Meksikos darbo unijos ir visa progresyvi visuomenė griežčiausiu būdu nusistatė prieš sinarkistus. Meksikos valdžia mato pavojų iš sinarkistų pusės, bet kaip tai juos tolueruoja.

Ir Jungtinių Valstijų valdžia privalo daryti didžiausio spaudimo į Meksikos valdžią, kad sinarkistų judėjimas būtų nuslopintas. Ugnis negesinama išsiplečia.

Įvykiai Argentinoje ir Bolivijoje signalizuoja pavojų visai Pan-Amerikos demokratijai. Reikia būt ant sargybos ir Meksikoj. Reikia imtis griežtų priemonių prieš demokratijos priešus, kol jie dar nėra taip stiprūs. Paskui bus daug sunkiau.

"Dvasinis Laimėjimas"

Japonams darosi vis sunkiau ir sunkiau. Ne tik Pacifiko plotuose, kur jie palaipsniui priversti apieisti vieną poziciją po kitos. Jų vėliausiai pradėtas ofensyvas Kinijoje taip pat neišdegė. Išvyti iš Chungting jie buvo priversti pasitraukti iš daug platesnių sričių. Pereitą vasarą ir rudinį jų pozicijos Kinijoje buvo daug stipresnės negu dabar.

Japonų karo ir prekybiniam laivynui užduodama smūgis po smūgio. Pradžioje karo jų aviacija dominavo Pacifiko plotuose. Ne taip yra dabar. New Britain ir Naujosios Gvinejos padangėse dominuoja Talkininkų karinė aviacija. Jų

didžiosios bazės Rabaul paėmimas tik trumpo laiko klausimas.

Kai amerikoniai ir australiečiai paėmė Tarawa ir Makin salas, japonų vadovybė tik į trečią savaitę pajėgė išstiebtį kelis žodžius apie skaudžiausią smūgį, kokis jiems buvo užduotas. Įdomu, kaip Samurajai save tiešino.

Tokio radijas teigė, kad mūšiai Tarawa ir Makin buvo japonų "dvasinė pergalė". Bėda, kada japonų militaristams reikia tiešytis "dvasine pergalė."

Kuomet velnias apserga, tai jis pirmas kandidatas į šventuosius. Taip ir su japonais. Tarawa saloj jų sunaikinta kokie penki tūkstantčiai. Fiziniai suplekti ir sunaikinti jie dabar čiausia apie "dvasinę pergalė."

Jie užmiršta, kad užmužtų japonų dvasios nekariauja.

Atsakymas Suomiams

Leningradas sistemai apsaudomas iš sunkiųjų kanolių. Dažnai įvyksta ir oriniai puolimai.

Per 27 mėnesius Leningradas yra objektu tų brutaliausių atakų. Suomijos kriminalistai sako, kad tai ne jų darbas, bet nacių. Jie, girdi, Leningrado nenori ir atakose nedalyvauja.

Moskov "Pravda" duoda tinkamą atsakymą tiems Hitlerio bernams.

Iš keno jei ne suomiškų aerodromų pakyla oro banditai? Keno jei ne suomių batarejos beveik kasdien apšaudo kelius, kuriais teka parama Leningradui? Keno jei ne suomių armija ir artilerija blokaduoja Leningradą iš šiaurinės pusės? Keno jei ne suomių artilerija išgriovė Sestrorecko sėjkatos centrą, geriausią Leningradą?

Bestiališku įmūšimu suomiai atakuoja Leningradą. Jų užsivymanas yra biuriusia veidmainystė.

Dar ir dabar visoj Suomijoje, ypač armijoje, sklaidžiama propagandos lapeliai ir knygelės, kad "Karelija, Leningradas ir kitos sritys turi priklausyti Suomijai."

Suomių fašistai žvėriškiausiai apsieina su raudonarmiečiais, sumtais belaisvėn. Juos torturuoja, marina badu. Tik pastaruoju laiku režimas belaisvių styvklose ne taip jau žvėriškas.

Budeliai, turbūt, jaučia, kad artinasi atsiskaitymo diena.

Rūstus bus padarytas jiems nuosprendis. Labai rūstus.

Kaimiečiai ir Fašistai

Kiek laiko atgal Anglijos valdžia paliosavo iš kalėjimo fašistų vadą Oswaldą Mosley. Dėl to visoj Anglijoj kilo protesto banga. Piktinosi ne tik darbo unijos, ne tik darbininkai, bet ir šiaip jau demokratiniai nusistatę žmonės. Oswald Mosley, su savo pačia, apsigyveno kaimely Cotswald, prie pat pajūrio. Jie ten gyvena ištaisingai, perkelkuije.

Užvakar iš Londono gauta pranešimas, kad visi Cotswaldo gyventojai, viso 120 padėjo parašus po reikalavimu, kad Oswald Mosley būtų prašalintas iš jų tarpo. Jie nenori tokio kaimyno. Jie žiūri į jį su didžiausiu pasiūlykštėjimu.

Paprasti konservatyviški kaimiečiai supranta daug daugiau kaip žeidžia šalies moralę paliosavimas fašistų vado negu tulį ministeriai, sėdį Londone.

Prablo ne tik Cotswaldo gyventojai. Po analogiškom petiecion rašosi ir kitų kaimyniškų kaimų gyventojai.

Gerai Anglijos kaimiečiai nenori matyti Kaino savo tarpe.

Didžiausias švino kasyklų savininkas Bolivijoje yra tulas Simon Patino. Jis turtingiausias Bolivijos žmogus. Prieš karui kilstant jis buvo didelis Hitlerio ir Mussoliniu bičiulis.

Neabejotina, kad ir jis prikišo savo nagus prie fašistinio perversmo Bolivijoje.

Raudonajai Armijai Smogiant

DIDĖJA SKIRTUMŲ PRARAJA TARPE HITLERIO IR JO GENEROLŲ

Už teisybę, už ideją kovojančius žmones sunkijančios sargybos suklijuoja į plieninę vienybę. Bet plėšikus skaudūs smūgiai skaldo ir šipulius: jie ima tarp savęs peštis.

Dar 1942 metų pradžioje, kai prie Kalugos ir Tulos naciai smarkiai buvo sumušti, tai tarpe Hitlerio ir jo komandos kito dantų griežimas. To fronto vyriausias generolas ragino nelysti taip arti Moskovs ir laukti pavasario. Hitleris įsakė nieko nepaisyti. Nepaisė ir smelkėsi. Generolų pravarė nuo svarbiųjų pareigų. Armija prikišo.

Bet visai nereiškia, kad ir tuomet, kai tas generolas liepė arti neiti prie Moskovs, kad naciai nebūtų gavę pylos—jiems būtų periamas kalvis ir tada, kaip jie tą gavo.

Kitas Hitlerio strateginis akulmas su jo generolais, tai truks ar plis bei pasilikės be galvų, bet turi užimti Stalingradą. Na, jie ir emė. Paklojo 400,000 armijos ir sukūšo nelaisvėn 24 generolus.

Hitlerio Pasitikėjimas.

Kai naciai rengėsi į karą, tai Hitlerio strategija buvo mechanizuotų dalinių kuo daugiausia. Jis viską sudėjo ant tankų ir orlaivių. Apšvaikė blitzkriegu. Jeigu pasisekė Lenkijoj ir kitur, tai manė, jog galės maišyti viską su dumblu sovietiniame fronte.

Sovietų Sąjungos apsigyningumo mokslinės smegenys dėjo labai daug svarumo ant orlaivių ir tankų: ypač ant didžiųjų tankų, kurios greitai eina ir ant apsiginamųjų orlaivių. Bet nei minutai ne nurimo Raudonosios Armijos štabas: jėgos ir išminties laboratorija teisingai pasvėrė karinių pabūklų vaidmenį ir strategiją. Sovietų Sąjunga daug dėjo svorio ant sunkiosios artilerijos.

E. Miezėlaitis, iš lietuviškų pulkų Raudonosios Armijos eilėse įdomiai rašo apie artilerijos vaidmenį. Pirmiausia jis pabrėžia:

"Artilerija—viena galingiausių ir efektingiausių ginklų rūšių. Motorizuoto karo sąlygomis jos reikšmė dar išaugo dešimteriopai. Ruošdamiesi šiam karui, vokiečiai, atrodo, ir artileriją atkreipė mažiau dėmesio, negu į kitas ginklo rūšis. Jie rengėsi įvykdyti žaibo karą galingomis mechanizuotomis armijomis ir didžiausią dėmesį skyrė tankams ir aviacijai. Raudonosios Armijos vadovybė geriau suprato artilerijos reikšmę, ir tarybinė artilerija šiandien vėlypatauja karo lauke."

Miezėlaitis, apibūdindamas aukščiausi paminėtas dvi pažūras į ginklus, kurie iš jų vaidina reikšmingesnę rolę, paduoda keletą pavyzdžių iš mūsų lauko. Vieną jų čia pavartoju:

"Šiame laiške noriu papasakoti keletą epizodų apie lietuvių artileristų žygius.

"Vokiečių pusėje buvo pastebėtas įtartinas nuolatinis judėjimas. Gerai užmaskavę, jie vežė tankus į slėnį netoliese kaimo. Naktį žvalgai pranešė, kad slėnyje sutelkta iki 50 priešų tankų. Buvo aišku: prakiše vienas ir daug degtų, bet iš didelio antrą kartą, vokiečiai ryžosi sutelkti savo jėgas į vieną kumštį ir smogiamai pralaužti mūsų gynybos ribas.

"Pulkininkas Žiburkus koncentravo visas turimas baterijas ir nukreipė visų pabūklų ugnį į vieną tašką, į slėnį, kuriame stovėjo vokiečių tankai. Artilerijos apšaudymas truko vos keletą minučių, bet ugnis buvo tokia stipri, kad slėny žemė susimaišė su dangum. Į slėnį nukrito iki 1,000 svedinių. Po tokios artilerijos ugnies, iš slėnio niekas nepasikėlė į ataką prieš mus."

Hitleris apie save laiko apsitaisęs tuos generolus, kurie jam nei žodžio nepasako prieš. Rommel, Warlimont, Zeizler, Kuechler ir Kluge. Tačiau į svarbiausią frontą jis turi pastatęs Fritz von Mannstein.

Pereitų metų spalio pabaigoje ir lapkričio pradžioje fureris laikė konferenciją su savo generolais dėl taktikos nustatymo rytiniame fronte, taip rašo Sovietų Sąjungos Ambasados biuletinis. Rytinio fronto štabas išsiūlė sutrumpinti liniją; kovoti už kiekvieną žemės pėdą, bet jeigu negalima atlaikyti, tai taktiškai trauktis, taupant rezervą ir stengiantis kiek galint daugiau priešininkui pridaryti nuostolių.

Hitleris įsakė, kad turi būti galas Stalingrado psichozams. Jis esąs ant Dniepro kranto ir pasilikęs ten. Bet nepasiliko. Raudonosios Armijos karžygiški žygiai naciūs nušlavė nuo Dniepro krantų.

Dėl šio nepasisekimo, kaip paduoda minimas biuletinis, buvę dikčiai ginčų tarpe Hitlerio ir jo generolų. Aiškinta, kad fureris žiūrėdamas iš sargybos bokšto geriau mato visą fronto judėjimą, ir žino kur kokias jėgas reikia statyti.

Sešios savaitės atgal naciai sukoncestravo į Kievo frontą apie 1,000 tankų, 14 divizijų armijos. Daug mechanizuotų dalinių. Metė tas jėgas ant kovos svastyklių. Tiesa, per penkis savaites pasisekė naciams pasigrobtį Zitomirą ir paėiti pirmyn link Dniepro.

Hitlerio šūkis buvo priėti atgal prie Dniepro krantų ir ten pasilikti žiemavoti.

Dabar jau žinote kas iš to išėjo. Generolo Vatutino 1-moji Ukrainos armija taip pliekia naciūs, jog palikę daugybę karinės medžiagos ir bėga kaip kiškiai link Rumunijos rubežius. Karo ekspertai mano, kad

Pasitarimas su Lietuvišiais Rašytojais

Rašo A. Ragėnas

Rugsėjo 8 d. Maskvoje, LKP (b) CK te įvyko pasitarimas su Lietuvos rašytojais, kuriame dalyvavo rašytojai Gira, Korsakas, Venclova, Šimkus, Cvirka, Baltušis, Miezėlaitis, Gričius, Drauzdauskas ir eilė kitų draugų.

Savo informaciniai pranešime lietuvių rašytojų biuro sekretorius drg. K. Korsakas nurodo, kad per šią vasarą mūsų rašytojai atliko nemažą darbą. Sal. Nėris, J. Marcinkevičius ir J. Baltušis įteikė LTSR Valstybinei Leidyklai išleisti naujų savo kūrinių rinkinius. Leidžiama taip pat jaunųjų rašytojų antologija. Buvo surengtas L. Geros 40-ties metų literatūrinio darbo sukakties minėjimas, Sal. Nėries, J. Marcinkevičiaus ir A. Venclovos kūrinių nagrinėti literatūriniai vakarai.

Visa eilė lietuvių autorių kūrinių išeina rusiškai. Jau pasirodė K. Korsako parengta knygelė "Amžinoji neapykanta", L. Geros "Kovos žodis" ir Sal. Nėries "Pro kulką švilp pėmą." Spausdinamas J. Žiugždos paruoštas lietuvių liaudies dainų rinkinys, o taip pat eilė Tarybų Sąjungos tautoms skirtų leidinių, kuriuose atstovaujami ir Lietuvos autoriai. Verčiami į rusų kalbą A. Venclovos ir K. Korsako eilėraščių rinkiniai. Rengiami spaudai lietuvių klasikų leidiniai—K. Duonėlaičio "Metai" ir rinktinė Maironio poezija. Goslitizdatas rengias išleisti rusiškai 50 lankų lietuvių literatūros antologiją.

Sustojęs ties rašytojų darbo trūkumais K. Korsakas nusiskundė literatūrinio bendravimo stoka lietuvių rašytojų tarpe, kas kliudo

jiems įvairinti savo literatūrinę tematiką. Diskusijose dalyvavo 11 draugų.

Drg. L. Gira pasisako ruošęs rinkinį apie Lietuvos rašytojų pasisakymą tėvynės klausimais ir rašęs recenziją antrajam almanachui apie tėvynės karo meto lietuvių poeziją.

Drg. J. Šimkus nurodo ir reikalą įvairinti kūrinių tematiką, stengtis, kad tematika būtų viliojanti, patraukli. Tam reikia tempresnio bendravimo o lietuvių rašytojams tiek savo tarpe, tiek su kitų tautų rašytojais.

Drg. E. Miezėlaitis ragina daugiau rūpintis jaunųjų vyresniuosius rašytojus rašytojų kūrybos ugdymu.

Drg. A. Gričius nurodo, kad mūsų rašytojams reikia rimtai susirūpinti pjesių rašymu, nes grįžus į Lietuvą jos bus būtinai reikalingos.

Apie savo kūrinybini sumanymus papasakojo taip pat drg. drg. A. Venclova, P. Cvirka ir V. Drauzdauskas. Ta proga buvo padaryta priekaištų LTSR Valstybinei Leidyklai už lėtą kūrinių leidimą ir blogą jų apiforminimą.

Drg. M. Bordonaitė pareiškė pageidavimą, kad pasizymėjusių lietuvių raudonarmiečių ir partizanų žygiai būtų aprašomi ne tik nedideliuose reportažuose, bet ir didesniuose psichologiškai pagrįstuose apyskaitėse, panašiose kaip P. Lidovo "Tania."

Drg. J. Paleckis pažymi, kad nuo Zalgrivo laikų lietuviams nėra dalyvavę tokiose kovose, kokiose dalyvavo mūsų lietuvių Raudonosios Armijos junginys, sunaikinęs jau 13 tūkst. hitlerininkų. Užtat šių kovų atvaizdavimui mūsų rašytojai turi daug didesnę dėmesį skirti negu iki šiol. Medžiagos yra daugybė. Epizodai su Karosiene, Bernotėnu yra jau gatavos novelės. Tas patis ir su Lietuvos partizanų žygių aprašymais—ir šioje srityje medžiagos yra nemaža.

Baigdamas pasitarimą drg. drg. Niunka ir K. Preikšas atsakė į eilę rašytojų išskeltų pageidavimų buties klausimais, o taip pat kūrybinio darbo organizavimo klausimais. Pagrindiniai šio momento rašytojų uždaviniai—lietuviškojo Raudonosios Armijos junginio kovų aprašymai, Lietuvos partizanų žygių aprašymas ir ruošimas lietuvių literatūros istorijos.

Pasitarimas praėjo kūrybingoj nuotaikoj ir savikritikos dvasia.

CIO Smerkia Streiką Aluminium Darbininkų

NEW KENSINGTON, Pa., sausio 5.—N. A. Zonaris, prezidentas Aluminium Workers of America, smerkia streiką toje industrijoje. Jis sako, kad aluminiumo užtekinai pagaminama, bet perviršiaus jo nėra ir streikas dėlto gali kenkti gamybai.

Majoras gen. R. J. Marshall, vienas gen. MacArthur'o štabo narių pietvakariname Pacifike.

Vatutino varomas kylgas gali pagimdyti didesnę naciam nepasisekimą, negu jie turėjo prie Stalingrado.

Po galingų Raudonosios Armijos smūgių praraja kasdienu didėja tarpe Hitlerio ir jo generolų. Kuria nors diena tarpe jų įvyks atviras susikirtimas. Tą susikirtimą viesuliškai pagreitinti, jeigu tuojau atidaryti per Anglijos kanalą antrą frontą Europoj.

M. A. Šešupis.

Detroito Kolonna

Sezoninės šventės jau praėjo. Įžengė 1944 metus. Kaip geri ateinanti metai bus žmonijai, teks pamatyti. Visi, be abejonės, norime ir trokštame, kad fašizmas būtų sunaikintas ir karas baigtųsi 1944 metais.

Ar tas mūsų troškimas ir noras išsipildys? Sunku permatyti. Yra abejotina, ar nors vienas žmogus pasaulį galėtų įspėti.

Tik tiek jau įmatoma ir žinoma, kad Jungtinės Tautos sunaikins fašistinę ašį.

Mes visi turime dėti didžiausias pastangas savo gyvenime, kad kuogreičiausiai užsibaigtų žudynės, kurias fašizmas sukūrė.

Artinasi ketvirtoji karo paskola. Pirkime karo tuoms kuogausiausiai ir tuos mes geriausiai prisidėsime prie pagreitimo karo pabaigos.

Gruodžio 26 d. įvyko Draugijų Sąryšio konferencija. Svarbiausia buvo išdavimas raporto iš Demokratinio Lietuvių Suvažiavimo.

Nors detroitiečiai turėjo išrinkti devynis delegatus į Suvažiavimą, bet dėl siu-timo fluo tik penki dalyvavo Suvažiavime.

Tad šioj konferencijoj buvo išduota tų penkių delegatų raportai.

Pažymėtina, kad Suvažiavimas, nežiūrint šalčio, ligų siu-timo ir švenčių artinimosi, kas sudaro sunkiųjų transportacijai, pavėjo kuo puikniausiai.

Kaip delegatai pranešė suvažiavime dalyvavo 312 delegatų. Pinigų suaukauta \$5,141.82. Ir dar neviskas. Auksų bus daugiau. Net mūsų Moterų Pažangos Klubas siuntęs auką \$10, kuri nepasiekė į laiką suvažiavimo. O tokių pasveikintųjų bus daugiau. Tai, be abejonės, demokratiniai Amerikos lietuviai aukomis pavys net tris kitas srioves, tai Pittsburgho suvažiavimą, kuris įvyko pereiną vasarą.

Mano mintis štai kokia: jei demokratiniai lietuviai būtų turėję savo suvažiavimą tuo laiku, kai trys sriovės kartu laike savąj suvažiavimą, mes būtume turėję daugiau atstovų negu jie.

Dabar kyla klausimas, kokių būdu taip gausiai ir sparciai dauginasi demokratiniai lietuviai?

Rodosi, bus: 1) Lietuviai jau pradeda suprasti, kad visoki atbėgėliai iš Lietuvos čia darbuojasi diplomatiškai, kad jie vėl būtų Lietuvoje gražinti ja valdyt be ten žmonių pritarimo; 2) Tie ponai vartoja nešvarniausius būdus prieš tuos lietuvius, kurie nesutinka su jų nuomone; 3) Užvis svarbiausia, tai demokratinio lietuvių išauginta spauda: „Laisvė“, „Vilnis“, „Tiesa“ ir „Sviesa“.

Gal neperdėsiu pasakęs, kad į trumpą laiką dar daugiau prisidės prie demokratinio lietuvių judėjimo. Katalikai darbininkai pamatys, kaip jų jau daugelis pa-

matė, kad teisybė yra čia, demokratinio lietuvių pusėj.

Konferencijoj buvo biskutis diskusijų. O tos diskusijos buvo dėl nenusiuntimo moterų darbuotės raporto suvažiavimui. O mūsų pažangietės daug dirba.

Buvo net užmetimų korespondentams. Man rodosi, tas yra nevietoj. Kam kaltinti korespondentą už nerasmą to, kas kiekvienam patiktų. Nejaugi korespondentas galėtų kiekvieną patenkinti savo raštu. Ne korespondentus reikia barti, bet reikia patiems parašyti. Juk turime savo spaudą, tai galime parašyti, jei kiti apie tai nerašo, kas visuomenei būtų svarbu.

Konferencijoj nutarta organizuoti — Demokratinio Lietuvių Tarybą iš vietos draugijų atstovų. Tai bus vietinis skyrius. Centralinę Tarybą suorganizavo Suvažiavimas.

Dabar eina draugijų susirinkimai, kiekviena organizacija turi rinkti nors po vieną atstovą į organizuojamą tarybą. Žinoma, kurios organizacijos išrinkt tris atstovus, bus dar geriau.

Nepamirškite išrinkti savo atstovus šio mėnesio susirinkime.

Draugijų Sąryšis rengia koncertą sausio 9 d., Lietuvių Svetainėj. Abidvi sveitainės yra palmtos. Vietos bus visiems.

Koncerte bus išduota trumpi raportai iš Demokratinio Lietuvių Suvažiavimo. Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi visuomeninis darbininkų judėjimas, turėtų būtinai dalyvauti.

Nepamirškite sausio 9 d. ir būtinai dalyvaukite koncerte.

Įžanga vos 55 centai, įskaitant federalės valdžios taksus.

Visiems šios kolonos skaitytojams linkiu daug geresnių naujų metų.

J. Brukas.

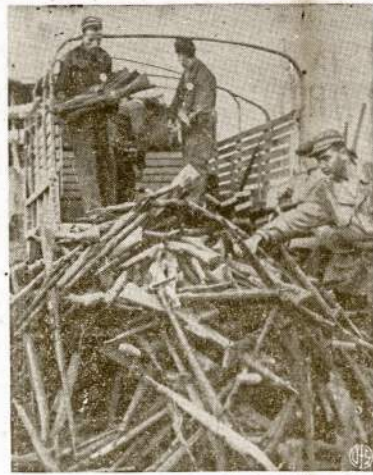
Atitaisymas Klaidos

Ketvirtadienio, gruodžio 23 dienos „Vilnis“ laidoj tilpo aukų atskaita dėl Raudonojo Kryžiaus, kur yra įsisukverbusi viena-kita klaida, būtent: \$1 aukavusių sąraše parašyta A. Ginaitis, o turėjo būti A. Giraitis; taipgi parašyta T. Milikas ir G. Daukus, kur turėjo būti F. Miliekas ir J. Daukus.

Gal yra ir daugiau pavardžių netaip užrašytų, kadangi užrašinėjimas atliekamas paskubomis ir priemenkos šviesos, tad daugelis pavardžių užrašyta, jog vargiai galima įskaityti ir, žinoma, jos taip patenka ir laikraštin. Šiomi aukavusių atsiprašom už kalidas.

M. Ginaitienė.

INDIANAPOLIS, Ind., sausio 5.—Amerikos Darbo Federacijos unijos nariai, kurie dirba prie International Teamsters Union žurnalio, prasto CIO unijos, kad ji juos atstovautų. Jie nenori ADF unijos.

Krėva šautuvų, mašiniųjų kanuolių ir kitokių emulkijų ginklų, kurie atlieko amerikiečiams Italijos fronte. Ginklai skubiai gabenami į užfrontę, kur jie atsotuojami; tinkami tuojaus panaudojami prieš nacius, o sugadinti sutarpinami ir iš jų daromi nauji.

AR IŠTIKRŲJŲ MOTERŲ PAŽANGOS KLUBAS UŽSITARNAUJA PAPEIKIMO?

Konferencijoj dėl Demokratinio Lietuvių Suvažiavimo, kuri įvyko gruodžio 26-tą d., Draugijų Svetainėj, delegatai gręžė iš suvažiavimo išdavinijo raportus. Raportai kaip ir raportai, vieni nuosekliau, pilniau raportavo, kiti silpnokai. Pažymėtina, kad trys iš penkių delegatų buvusių suvažiavime, begalastingai vanoję kailį, Detroito Moterų Pažangos Klubui, jo valdybai ir veikėjom. Iš jų kalbų davėsi suprasti, jog šis klubas užtraukęs gėdą Detroito progresyviųjų judėjimui.

Kaltino už nesuimtą delegatų progresyviųjų judėjimui, Kaitino už nesuimtą delegatų progresyviųjų judėjimui, Kaitino už nesuimtą delegatų progresyviųjų judėjimui, Kaitino už nesuimtą delegatų progresyviųjų judėjimui.

Nepamirškite sausio 9 d. ir būtinai dalyvaukite koncerte. Įžanga vos 55 centai, įskaitant federalės valdžios taksus. Visiems šios kolonos skaitytojams linkiu daug geresnių naujų metų.

J. Brukas.

Atitaisymas Klaidos

Ketvirtadienio, gruodžio 23 dienos „Vilnis“ laidoj tilpo aukų atskaita dėl Raudonojo Kryžiaus, kur yra įsisukverbusi viena-kita klaida, būtent: \$1 aukavusių sąraše parašyta A. Ginaitis, o turėjo būti A. Giraitis; taipgi parašyta T. Milikas ir G. Daukus, kur turėjo būti F. Miliekas ir J. Daukus.

Gal yra ir daugiau pavardžių netaip užrašytų, kadangi užrašinėjimas atliekamas paskubomis ir priemenkos šviesos, tad daugelis pavardžių užrašyta, jog vargiai galima įskaityti ir, žinoma, jos taip patenka ir laikraštin. Šiomi aukavusių atsiprašom už kalidas.

M. Ginaitienė.

INDIANAPOLIS, Ind., sausio 5.—Amerikos Darbo Federacijos unijos nariai, kurie dirba prie International Teamsters Union žurnalio, prasto CIO unijos, kad ji juos atstovautų. Jie nenori ADF unijos.

Iš Susirinkimo

Šiandien atsibuvo susirinkimas (turbūt LL2 52 kp.—RED.). Narių susirinko pušėtinai, bet galėjo būti daugiau. Yra narių gan rambių, kurie į susirinkimus nenori lankytis. Nekurie iš negalėję nesilenko, bet kiti iš rambumo. Mano, kad su bogiau nemoša, tai ir nereikia. Geriau pakazyruoti ir išlaik pamišti.

Būtų geras dalykas, kad visi neriai atsilankytų, būtų smagiau visiem ir organizacijai būtų geriau.

Į Demokratinio Liet. Suvažiavimą išrinkome labai daug delegatų, bet iš didelio debesio mažas lietus pasirodė. Visados taip yra. Aš tariau ačiu varde visų Detroito lietuvių, kurie rinko delegatus, delegatam, kurie važiuo. Važiavo penki: Dr. Palevičius, drg. Butulevičia, drg. Smalstienė, drg. Palevičienė ir drg. Jočionis. Dabar mes lauksime raportų.

O tuos, kurie nevažiuo, aš biskį pabarsiu. Girdėjau, kad nekurie sirgo, bet vistiek reikėjo važiuoti, nes kartu važiuo geras daktaras. Dr. Palevičius būtų davęs kokių piliukų ir viskas būtų buvę gerai. Aš žinau, kad jis man, kaip tik kas biskį negerai, sutaiso žirniukų ir neturiu jokių slogų nei ligos.

Šiandien išrinkome narius į Demokratinio Veikimo Komitetą. Išrinkome draugus: Jočionį, Smalstį ir Ramanauską. Linkiu jiems gerai veikti. Darinkome ir valdybą, bet apie juos parasyti vėliau; jei gerai veiks, tai pagrįsiu; jei ne, tai papeiksiu.

Nuo Šešupės Kranto.

KLaidos Atitaisymas.

Gruodžio 30 d., 1943 m., „Vilnis“ No. 306 aprašyme „Drabužių rinkimas eina pirmyn“ liko prieistas vardas draugės Sutkienės, kuri yra suteikus gerokai ir gerų drabužių.

Šiomi ta klaida liekasi atitaisoma.

Prie progos tariau ačiu ir tiems davėjams drabužių, kurių vardai nebuvo priduoti su pundeilais.

J. Dantienė.

Aliantų Pozicija Dabar Geriausia Negu Pirmiau Kada Buvo

LONDONAS, sausio 5.—Sir Stafford Cripps, aviacijos produkcijos ministras, pareiškė, jog Aliantų padėtis šiandien yra geresnė negu ji kada pirmiausia buvo laike šio karo. Jis tikisi, kad karas bus baigtas šįmet.

vaiva ir, žinoma, nesuteikė mums žinių apie pageidavimų raporto. Kodėl negalėjo atsikreipti į bile vieną veiklių draugų, kaip tai Rusų Karo Pagelbos Komiteto, mezzgųjų grupės, arba į klubo valdybos nars, kurie antrašai kartas nuo karto telpa „Laisvėj“ ir „Vilny“.

O laikraščių, ypač žinias iš moterų veikimo, gerb. Petrikenė manau visgi skaito. Mot. Pažangos Klubas Rašt. M. Ginaitienė.

Iš Toronto, Canada

Juozas Vaitkus Lankėsi Toronte

Juozas Vaitkus, pirmiau buvęs kanadietis, o dabar chicagietis, kalėdinių švenčių proga aplankė savo gimines ir draugus Toronte. Su juo kartu lankėsi ir jo žmona. Atsilankęs į „Liaudies Balsu“ raštinge paaukojo laikraščiu \$5 ir palinkėjo jam gero pasisekimo.

Reakcionieriai Labai Išsigando

Kad šio miesto reakcionieriai labai bijo prakūsti miesto rinkimus gali būtų aišku iš sekančių faktų:

Nei viena Toronto radio stotis šiemet neįsiraudo laiko dėl kandidatų. Tiesa, jos nerandavo ir dešinesiem, bet dešinieji turi milžinišką spaudą. Tas buvo taikoma vyriausiai pažangius kandidatams. Tokiu būdu, jeigu kurie norėjo kalbėti į torontiečių per radio, tai turėjo kalbėti iš Hamiltono. Pereiną sekmdienį už-

draudė mitingą, kuris turėjo įvykti Victory teatre. Tame mitinge būtų kalbėję pažangūs kandidatai ir Tim Buck, Darbo - Progresyvių Partijos generalis sekretorius.

Kaip matote, tai Toronto miesto tėveliai nesigėdija varžyti žmonių teises ir tokiu metu, kada už tas teises galvas gundo mūsų kariai kur nors Italijoje.

DR. A. A. IVINSKAS
CHIROPRAKTIKAS
1687 Clark
Detroit, Mich.
Ar turite skausmą, galvą, širdies, inkstų, skrandžio ar kepenų ligą?
Ar turite Reumatizmą, Katarą, Dusulį, Paralyžių, Nervingus, Siergimą, mialgias, Galvos skausmą, Chiropraktikas yra vėdinantis smulkias, kuris gali padėti su šia problema.
Ar turite nesaugumą su Akimis, Ausimis, Nosis ar Gerklais? Žinokite, jei esate Ausis ar Apskritė per daug usių, arba visai padorius kaktus, Chiropraktikas išspręstis, bet pasitarkite prieš Chiropraktiką.
Ar turite Moteriskas ligas, ar turite Būklis Lytiskas negu? Nėra, bet Chiropraktikas gali turėti Skausmingas Siergimas, rankose ar kojose ir negalįti iš natūraliai naudoti. Chiropraktikas skiriamas su atlygiais. Aš esu praktikas prie ligonių per keturiasdešimt metų įspūdingai.
Hambro, Mich.
Aš esu paslauskis atlyginimo į namus savo ligoni.
Ofis valandis: 10-12 rytą; 1-3 val. vak.
Telephone Lafayette 6354

DR. J. J. SIMS
Akių Daktaras
OPTOMETRISTAS
Egzaminuotas, Žiūkria Akinis ir Gydo Vartojant Orthoptikos Gydymo Būdą
5446 Michigan Ave.
Prie 33rd Street
Telefonas Lafayette 2082

DR. M. D. PALEVICIUS
Gydotojas ir Chirurgas
VALANDOS:
2-4 ir 6-9 Valgros
Sekmadienis nuo 9 iki 11 ryto
8733 JOS. CAMPAU
Tel. Trinity 2-1638

Lietuvis Dentistas
Dr. James Tyson
20526 Grand River Avenue
Detroit, Michigan
TELEPHONES:
Office—Garfield 7190
Home—Evergreen 6149

A. M. KISONO
Aptieka
DRUG STORE
Geriausias Vieta Receptų Išpildymui ir Visokių Vaistų Pirkimui
8910 Jos. Campau

Lietuviška Užeiga
PILGRIM CAFE
2100 PILGRIM
Detroit, Mich.
Tel. ALICE 1-9748
ALICE BRAZAITIS, Sav.

LIEUVIŠKA ČEBURKYŲ KRAUTUVE
WALK - MORE SHOE STORE
Pasirinkimas Visai Šeimynai — Florsheim ir Overglobe Rūšys
OVERGLOBE ČEBURKYU Moterims Pasipuotimui Čevertytai
5432 W. Vernor Highway
DETROIT, MICHIGAN

TEL. HOGARTH 5495 NOTARY PUBLIC
PAUL MOLIS
REAL ESTATE — MORTGAGES — LAND CONTRACTS
Fire, Life, Automobile, Plate Glass, Windstorm & War Damage Insurance
13152 Steopel Ave., Detroit, Mich.
(Arti Davison ir Liverolis)

KVIETKININKAS
F. LOCNISKAR
Kvietkos Visokiems Reikalams Parengiamas Palmas.
Mes išpildome jūsų užsakymus telegrama cisur Jungtinėse Valstijose.
3276 Michigan Avenue
Tel. Lafayette 1985

Demonstravo Savo Idejas ir Jėgas

Laisvės-Demokratijos Mylėtojai

Aišku, "Vilnius" skaitytojai jau žino faktus apie DEMOKRATINIŲ LIETUVIŲ SUVAŽIAVIMĄ, įvykusį gruodžio 18-19 dd., nes jiems ankstesni korespondentai apie tai pranešė. Bet tai dar nereikšia, kad nebūtų galima, arba nebūtų reikalo net ir keliems apie tokį įspūdingą ir garbingą suvažiavimą rašyti.

Kad šį suvažiavimą perstatyti, nupiešti pilnomis jo spalvomis, pilnuoju jo įvairumu, neapsiriksian pasakę, jog būtų geriau, jeigu dešimtyis skirtingų rašytojų jį aprašytų.

Pirmojo suvažiavimo sesijoje nebuvo, tai negalimi pasakyti, kas ten dėjosi. Bet jeigu ji buvo tokia, kokias pasirodė antroji, tai buvo didelio ir gausaus darbo, didelė ir gausinga pradžia.

Suvažiavimo ir diena pasirodė, kaip ant užsakyto... Saulelė pakilo nuo pat horizonto aiški ir šviečia. Oras kvepiantis kaip ir rūku, nes prie žemės atrodė rūkui panašios migelės, kaip eiti ankstyvo rudens laikui. Dabar, nors gruodžio pabaiga, bet New Yorko miesto apieplėkės žemė buvo apdengta tik gražia salna, kuri nyko šviesiuose saulės spinduliuose.

Mano būta pamigta, tai stengiausi suvažiavimą pasiekti automobiliu. Privažiavau New Yorko miesto tą dalį, kur aukštieji namai debesis raizgia. Nors ir šviesioje saulėje, vienok įvažiuojamas tarp bile tokių dviejų dangoraižių pasidarė panašūs naktiniai...

Siomis dienomis, žmonės automobiliais daug nevažinėja; jį vartoja tik tuomet, kada prisieina kur dasigauti greičiau ir gan svarbiu reikalu. Taigi New Yorko miesto žemutinėje dalyje šiais laikais rasi gatves dykias šventadieniškas, be automobilio.

Bet privažiavus prie gatvės, kurioje rodosi ta svetainė, kur vyko DEMOKRATINIŲ LIETUVIŲ SUVAŽIAVIMAS, čia pasirodė ne taip jau tuščia. Ir netik ne tuščia, ale dar taip tokią gatvę automobiliais prikimšta, kad, taip sakant, uodas snapo jom neįkisti...

Tai jau buvo aišku, jog čia yra kas nors daroma didelio ir svarbaus. Kaip tie tūli amerikiečiai sako, atrodė, jog čia eina "big doings..." Turėjau sau vietos ieškoti daug toliau nuo svetainės.

Pagal newyorkiečių pripratimus, šventadienių rytais, apie dešimtą valandą, tai visos gatvės gan tuščios. O čia, kur jau artinasi raštinių dangoraižių ir tūlos dirbtuvės, tai tuo laiku tik viener, kitur pamatys kur nors žmogelį, kai kokį paklydėlį.

Taip ir dabar, tik prie svetainės priėjęs pastebi vieną, kita vyra ar moterį, skubintais svetinainė, kad nepasiveltint ant suvažiavimo, kaip, taip, sakant, ant kokios sumos. Čia jau pra-

deda pasipažinti vienas, kitas, ir šūkteleli:

—E tu, drauguži, ju pasivėlinai!

—O tu, brole, gal sakyti paankstinai?—gauna atsakymą užklausejas. Pasisveikinę ir pasijuokę, ar pasidalinę vienu, kitu žodžiu, eina laiptais greitai svetinainė.

Svetainėje tyku, kaip birželio mėnesio vakare, nors ji pilnutėlė DEMOKRATINIŲ AMERIKOS LIETUVIŲ SUVAŽIAVIMO delegatų ir svečių, tik pirmininkas, Pranas Jočionis, detroitietis, kalena sidabruotu plaktuku į katėdrą - rostrumą, kaip genys sausan medin, jog antroji ir paskutinė suvažiavimo sesija atsidaro. Nudžiugus, kad pataikiau ant pat pradžios, taip sakant, ant pačios sumos.

Kad nepamirščiau, šį plaktuką tūli laisvės ir demokratijos mylėtojai gabiai ir rūpestingai padarė ir atsiuntė suvažiavimo pirmininkui, jis juo vėstų diriguotų suvažiavimą. Tai pilkus ir garbės užspėlęs tas kūjalis! Galime būti tikri, jog kurią dieną ateity, gal net ir tolimoje ateity, naujieji lietuvių laisvės ir demokratijos mylėtojai už jį varžybos kaulo garbingą paminklą...

AMERIKOS DEMOKRATINIAI LIETUVIAI pasirinko ir išdidingą svetinainę, kuri kaip tik atitinka savo moderniniu stiliu progresyviams lietuvių tautos sąnams ir dukterims savo demokratijai kongresų laikyti, planus daryti, kaip ateityje būtų galima pagelbėti pastatyti demokratinės Lietuvos gyvenimą taip puikų, kaip šios svetainės modernistinis architektūros stilius...

Nors atvykau suvažiavimam atstovauti 600 narių savo organizacijos, ir dikčiai susidomėjęs suvažiavimo reikalais ir darbu, vienok negalėjau akimis neperbėgti per visos svetainės vidų, kuris taip, rodosi, tiko šiam suvažiavimui. Jos architektūroje taip nieko nebuvo senovinio, kaip ir šio suvažiavimo dalyvavo, kurie atmetė viską tą, kas jau paseno ir atgyveno savo dienas.

Pirmiausiai man metėsi akysna jos sienų nelygumas, neplokštumas. Jos sienos, kaip kokios jūros bangos lūliavai tai iškilamos, tai ir vėl nusileidamos, sykiu keičiant ir savo spalvą, kai kur net ir veidrodė iškerbtas.

Šitos sienos-bangos taip ir nubanguoja ligi pačios estrados, kur ir susilieja su estrados banguojančia architektūra. Labai dažna, o gal ir net visame sviete, prie estrados šonų stovi lubas parėmę du ar daugiau pilioriai; jie būna arba graikiški, rymiški, atgimimo gaidynės, arba, kaip dažnai juos tūli vadina, francūziški, o kai kada net ir bizantiniai, tankiai matoma turkų architektūroje pilioriai, kaip iš kokios virvės nuvyti, arba

saldiniai susukti. Bet čia, vietoje ty piliorų, estrados architektūra taigpi banguoja, kaip kokis ratas tai išsikildamas, tai vėl įsitraukdamas.

Ir taip viskas banguoja per visą svetinainę aplink, susiliedamas ir su pačiomis lubomis.

Tokių didelių svetinainių lubos matosi lygios, plokščios, kaip kokis blynas ar "bernelio pyragas." Bet čia lubos visai netokios, staciai man nematytos. Nuo pat banguojančių sienų ir estrados, jos pradeda eiti viršun, kai kokis piramidės, žiūrint iš jo vidaus, jeigu būtų galima piramidė iš vidaus žiūrėti. Nes, kur sienos banguoja ir viena dalis susilieja su kita lengvai ir laipsniškai, kaip kokį valcą šokdamos, tai lubos panašios kaip ir laiptams, susiejančioms iš visų keturių pusių į patį vidurį, iš kurio žymenka kabd nesvietiškai didelis ir man nematytas šandėlyras, iš kur lempos šviečia.

Šandėlyras padabintas visokiais blizgančiais stikleliais, įvairių įvairiausių spalvų, kurios ektros šviesoje neišpasakytai maloniai ir įvairiai blizga, primenant pasakiško dangaus žvaigždyną...

Nors tas šandėlyras nėra tokis didelis, tačiau jis atrodė baltai didelis. Iš sykiu jį pažvelgus, mintis tuoj perbėga galvon, kad jeigu jis čia kristų, tai vargiai kuris liktų nesuplutos varle. Vienok užsitikrini, jog jis čia netaip padarytas, kad kristų, ir sau malonėjiesi jo išdidžia puikybe. Jo pavyzdis bus, galima dar pridėti, kaip rusų bažnyčios milžiniškas bokštas, nuplautos ir čia pakabintas, smailgalys

Eina skaitymas rezoliucijų. Rezoliucijoje skamba, jog po laimėjimo šio karo prieš fašistiskus žmonijos naikintojus, vėl užplevusios laisvės vėliava ant Gedemino kalno Vilniuje.

Bet tas nepatikio vienam delegatui iš Philadelphijos. Jis sako, kad jis nenori tokios vėliavos Lietuvai.

Jis netyčia pasakė, kad buvusi prie tautininkų režimo Lietuvos vėliava nebuvo

Vieno karo fronto Pacifike žemėlapis. Jame atžymėta vakarinė dalis New Britain salos kur šiom dienom mūsų jėgos padarė invaziją ir ištrėnkė japonus iš svarbaus punkto Gloucester lėkyvulį. Šioj salos dalyj mūsų kariai jau turi pačm bent du aerodromu, iš kur jau daužoma pati svarbiausia japonų bazė rytiniame salos kampe Rabaul.

viršun, bukama žymen, kaip ir priderėtų būti. Pirmininkas sako, dabar rezoliucijos bus skaitomos, Skubinausi arčiau estrados, kad geriau girdėjus, visai nepastebėdamas, kad galima čia taip gerai girdėti, gal dar ir geriau, gale svetainės, kaip ir priešaky. Mat garsiniai taip girdrai ir pas'aptiniai išvedioti po svetinainę, kad balsas nuo estrados pasiekia net ir tolimiauj kampelį, kalbėtojai net ir labai lėtai kalbant.

Tokioje dalyje ir architektūros atmosferoje čia eina naujos gaidynės tvėrėjų kongresas. Naujas su nauju įėjasi vienas su kitu, kaip valco muzika...

Eina skaitymas rezoliucijų. Rezoliucijoje skamba, jog po laimėjimo šio karo prieš fašistiskus žmonijos naikintojus, vėl užplevusios laisvės vėliava ant Gedemino kalno Vilniuje.

Bet tas nepatikio vienam delegatui iš Philadelphijos. Jis sako, kad jis nenori tokios vėliavos Lietuvai.

Jis netyčia pasakė, kad buvusi prie tautininkų režimo Lietuvos vėliava nebuvo

laisvės vėliava ir jis toliau tokiš vėliavos norėtų. Bent tokiš išvados susidarė. Todėl eilė delegatų kalbėjo, kad jie nenori nelaisvos vėliavos ant Gedemino kalno. Jie taigpi sakė, jie sutinka su Lietuvos žmonijų pareikštu noru 1940 meta's ir palieka jiems toliau spręsti savo valdžią ir vėliavą, o mes paremsime juos.

Žiūrint ant estrados, kuri pilna sėdinciu prezidento narių ir svečių, matosi tūli veidai man retai čia New Yorko matomi, ale pažistami. Štai čia pačiame vidury sėdi senai jau senai už laisvės ir demokratij kovojąs daktaras Graičiūnas, kuri, taip sakant, "nulupta" pažinčiau. Toliau po kairei sėdi seniausia Amerikoje gimus lietuvis visuomenininkis daktarė Baltrušaitienė. Šaly jos sėdi ir jauna visuomenininkė Stanislavaitienė. Šaly Dr. Graičiūno pradėtu pažinti ir kitus. O kitoje pusėje Dr. Graičiūno sėdi profesorius Kubilius. Matosi čia ir kalifornietė Ks. Karoslenė, o netoli jos sėdi ir dažnai mus aplankantis pilietis Vincas Andruleis, rankas susiklėpęs pažastėna, kaip kokis ristikas, ir laukia savo eilės būti pašauktu.

Daug čia yra ir kitų veidų, bet jau man nepažistami, nors gal ir matyti. O prie ty nematytų, daugel randsi ir brooklyniečių, kuriuos ir sapne pažįstu. Rezolucijas perskaicius, kurių buvo ganėtinai kiekis, ir kurias skaitė bent keli rezolucijų komisijos nariai, pasivaduodami, vienas brooklynietis delegatas atsistojo ir skundžiasis, kad jis negirdėjo nei vienoje rezolucijoje reikalavimą, kad Sovietų valdžią grąžintu atgal Lietuvon tuos lietuvius, kuriuos ji buvo išvežus į SSSR. Jis tokios rezolucijos reikalauja.

Kitiems delegatams pasidarė nei šis nei tas. Del draugiškumo, kokis viešpatavo suvažiavime, rodosi, kiti delegatų norėtų šį patenkinti, bet kad jo reikalavimas neaprubėziuotai juokingas. Dauge'is pradėjo šio delegato klausiti, argi jis norėtų, kad Sovietų valdžia grąžintu lietuvius iš Sovietų Sąjungos pas Hitlerį Lietuvon, jeigu tokių lietuvių "Sibire" ir būtų, apie kuriuos nei pats reikalautojas

nieko nežinąs, jam tik kas kitas sakęs.

Netik kitiems, bet matyti ir jam pačiam pasidarė juokinga iš tokio jo reikalavimo. Na, tai jau dabar tokių lietuvių Lietuvon ir jis nesutiktų grąžinti, tik jis norėtų, kad tokius ir visus kitus lietuvius Sovietų valdžia leistų grįžti Lietuvon po karo.

Na, jeigu jau po karo leistų tiems "Sibiro" lietuviams grįžti Lietuvon. Vienas delegatas jam pastebi, kodėl reikėtų dabar tokią rezoluciją rašyti Sovietams, kada tie "Sibiro" lietuviai nei vartome negalėtų dabar pačios negalėtų dabar pačios reikalavimus pradėjo sutikti ir, sako jis, taip būtų, taip ir gėriau ir ložiška.

Taigi, gal kas ir norėjo sukelti nesutikimo suvažiavime, tačiau negalėjo. Niekas nieko nenori nei barti nors ir už pakliausius sumanymus, imi dalyką, apkalba jį pasitikdamai sumanytojų puisiauklyje, taip sakant, kad sumanytojai nėra nei iš kur pradėti rūgėti, nei daugiau nesąmoningų sumanyimų kelti.

Pavyzdžiui, kad ir aukščia minėtas Philadelphijos delegatas, kada kalbėjo ir sakė daugiau nebeboris matyti Lietuvoje "ruskių", taigpi ir laisvos vėliavos ant Gedemino kalno, kalbėjo gan prastu tonu ir negražiai, tačiau nei vienas delegatas iš virš trijų šimty nepariskadėjo jo kalbai jokia kliūtele. Visi jam kalbant ramiai užsilakė. Tas tylumas, pastebėjau, jį kaip ir sudraudė.

Rezoliucijų skaitymui ir jų priėmimui užsiibaigus, ejoame imti sau paveikslų ir pietauti. Idomu, kaip šiomis dienomis imami paveikslai labai didelių suėjimų. Fotografistas susodino, arba sustatė visus į didelį ratą aplink save, o pats atsistojo viduryje, pasistatęs savo aparatą ant trikojo prie saęs. Kada jau buvome visi ramūs, fotografistas knyknį paspaudė aparate, kuris pradėjo iš lėto sukstis aplink jį kaip, o fotografistas laiko labai sviesią šviesos ton dalin j mus stovincius, ir kur aparato akis "žiūri" ir ima stovinciu paveiklą. Ir taip

(Tęsa 5-to pusl.)

SVARBIOUS KNYGOS

VIREJA Sutaisė K. Petrikienė

Kiekviena šeimininkė privalo šių knygų turėti savo namuose.

"Virėjos įžangoj sakoma: "Maistas yra svarbiausias dėsniš žmogaus gyvenimo; nuo maisto priklauso žmogaus sveikata, apsa, energija, žmogaus darbai, jo išvaizda ir sugubumai."

Be to, joje yra lentelė padoranti kiek ir kuris maistas turi savy daugiau vieny bei kitų vilamimų. "Virėjoje" telpa šimtai įvairiausių valgų receptų.

224 puslapiai, kaina \$1.00, dabar galite gauti tik už 75c.

EXTRA! Naujos Knygos iš LTSR. Gyvajai Lietuvai. Eilės

LTS Valstybinė Leidykla, Maskva, 1942. Eilii rinkiniai: Lūdas Gira, Salomėja Neris, Antanas Venelova, Kostas Korsakas, Jonas Šimkus, Eduardas Mickeļaitis.

Eilės parašytos Lietuvai kenčiant nacių terora—naikininio metu. 90 puslapiai, kaina 35c.

Lietuvių Tautos Atstovų Mitingas

Broliūra iš įvykusių Maskvoje 1942 m. atstovų mitingų, jų kalbos, kreipimasis į Lietuvos tautą, sveikinimas draugų Stalinui. LTS Valstybinė Leidykla, Maskva, 1942 m. 52 pusl., kaina 25c.

Bukite Amerikos Piliiečiai

Knygelė dėsto, kaip tapti Amerikos piliiečiu ir suprasti demokratijos vėlimai; pilietybės pamokų nauja knyguotė parašė Chas P. Kall, Kaina..... 35c

English-Lithuanian Self-Instructor

Tai rankveidė angliškai kalbančioms mokytis lietuviškai. Taipgi gali padomauti lietuviams, norintiems mokytis angli kalbos. Parašė Dr. J. J. KASKIAUSIUS. Puslapių 252, stipriausio audimo aparatas, kaina \$1.50.

Tuli Musų Parazitai

Knyga 126 puslapių, parašyta Dr. A. Petrikos. Jina aiškina apie žmonių parazitus: muesa, uodus, niūzus, erkės, blaisas ir t. t. ir t. t., ir apie jų kenkiamumą, taigpi kaip juos išnaikinti. Labai naudinga kiekvienam pasiskaityti. Kaina..... 50c

Pirmoji Pagelba Ligoj ir Nelaimėj

Šioj knyguotėj yra keli dešimtai trumpų, gerų patarimų, nurodymų, ka daryti suaugus kokiu nors ligos ar daryt nelaiminguose atsitikimuose. Dr. J. J. Kaskiaušius daug darbo padėjo, kol parėšė šią labai svarbią patarimų knyguotę. Kaina..... \$1.00

Alkoholis ir Spiritiniai Gėralai

Šioj knyguotėj Dr. J. J. Kaskiaušius nurodo, kaip į žmogaus kūną veikia alkoholis ir įvairūs alkoholiniai gėralai. Kaina..... 50c

Saugokitės Vėžio

Knyguotė aiškina: Kas tai yra vėžys, ligos priežastis, kaip pažinti vėžio ligą, gydymas ir kaip išvengti tos baisios ligos. Parašė Dr. J. J. Kaskiaušius. Kaina..... 15c

"Vilnius Administracija" 3116 S. Halsted St. Chicago, Ill.

KAI ATEIS RYTOJUS...

- Dar nebeatėjo laikas dėl ramybės. Nes kovos verpetai mus traukia... O ten turi augti mūsų keršto didybės, Ir ten būtumas mūsų laukia. Tiek poilsio reikia, kad spēkas atgauti Ir jas pavartot prieš engėją. Nes kitaip mums tektų paniekoti vergauti— Retėžiai nestotų žvangėję. Kai pergalės darbas jau taps padarytas: Ir priešai jau bus partrenkti. Kai atgims pasaulis kančiom užmarintas— Bus šventel mūsų jausmai prirengti. Vai, tėviške, pulsim prie tavo krūtinių: Ramybėj prie tavęs mes būsim. Pamiršim chaosą tamsybės naktines Ir ašaroms džiaugsmo paplūštin. Žinosis, kad naktys ir tamsios ir ilgos Praėjo kai sapno klajonės, Lai ašaros džiaugsmo mūsų skruostus vilgo, O laisvė mums dega svajonės. Taip pergalę švėsim po baises chaoso, Ramybės darbe mes ieškosim: Jausim tai kad laudj siurbėlės netaso— Laisvais mes dirvonuos vagosim. Dirvonuos vagosim... Praeitj atminę Lūdišėms kad tiek aukų krūto, O tųjų baisybių vaizdus prisiminė: Žinosis kas jų krauju mito... A. Dagilis.

KIAULAITĖ

Petras Cvirka.

Reikėjo veikti, ir negaištai: vokiečių buvo galima sulaukti vėliausiai kitą dieną, jei tik Šlubis išgirdo gyvuli žveigiant. Uršulė pakilo iš lovos ir, dar netvirtai laikydamas ant kojų, ėmė davinėti šeimai nurodymus: Vienas vaikas atstojto savo įprastojė sargybos vietoje, prieraugę, stebėdamas pro durų plyšį gatvę, o antras nubėgęs pakviesti kaimynę Mockuvienę. Jokūbas stvėrėsi galasti peilį. Karštinčius, nors ir nieko neįstengė padėti, bet iš garsų ir triukšmo, sklindančio iš virtuvės jis suprato, kad namuose vyksta dideli įvykiai ir todėl visomis pastangomis senis stengėsi dar ką nors nugirsti, atkreipęs sveikąją, bet ir tą patią jau mažai jam tarnaujančią ausį į virtuvės durų pusę.

Kai tik atėjo kaimynė Mockuvienė, jau buvo trumpai išaiškintas visas reikalas. Trise, Jokūbas, Uršulė ir Mockuvienė— pradėjo tartis. Nors tuo metu ir nebuvo pavojaus, kad kas išgirs, bet jie tarėsi beveik pakuždomis: tai buvo visas slapas r pavojingas reikalas.

—Paskerst galime, bet kur padėsime puskerdę? Su šūnimis, galgonai, vaikščija. Dukart pas Venekų kratą darė— neurado, o kai trečią kart su šūnimis atėjo, ir surado,—kalbėjo Uršulė.—O kur svilnisi? Gal pas Bendiką nugabent?

—Tik ne pas Bendiką, širdel. Tokia šeima!.. Gėda ir sakyti, juk žmonės esame. Ias Bendiką nugabenus—pusę kiaulės išdūlinsi: po kauliuką, po bryžuką, ir išprašyi. Ar atsiskysysi? Juk patį tu su alkstanda šeima,—aiškino kaimynė.

—Saku gal pas Aleksą... Sutemus, kiemas, taip nors ir pergabentumėm, o ten ir išsėsinėtumėm,—vėl siūlė Uršulė.

—Tai pčiam velniui į nagus, mergele, sukūsi kiaulę. Argi nežinai, kad pas Aleksą tasai Šlubis dabar įstrangė. Įstrangė į patį gerai buto galą, ir gana. Bijosi žmonės, ką įaktyti, taip ir kenčia.

Moteriškęs perkratė visus artimus, patikimus, liečvą laikancius pažįstamus, ir visur atsirado kokių nors nepatogumų. Buvo sutikta, kad tinkamiausia vieta—Tautkus. Žmogus jis geras, dargi giminė Uršulėi. Gyveno prie kapinių, atokiai nuo šmalių žvilgsnių, išilindęs į dauba, klaurg metą apsemtas, nuolat iš kalnų sruvenančių šaltinių, nei prieinamas, nei privažiuojamas. Per visą laiką dar kažin ar patys vokiečiai buvo pastebėję jo mažą sodybą.

—Šnekat, sau šnekat,—atsiliepė ilgai tylėjęs Jokūbas, visą laiką galandęs skerdikį,—o kaip tu nugabensi pas Tautkų. Juk vokiečiai mažo ryšulio neperkračs neduoda iš miesto nei išnešti, nei įnešti. Nebent tik numirėlį lydint tuo keliu neiškroto.

Kai tik paskutinius žodžius Jokūbas ištarė, Uršulė net rankomis suplojo, ir čia, visai į ausį, kaip didžiausią paslaplį kažką Mockuvienėi pradėjo karštai aiškinti. Iš pradžių Mockuvienė tik pečius

traukė, o Jokūbas galvą kraipė, bet jau ilgiau Uršulė kalbėjo, juo dažniau Mockuvienė pritardama lingavo galvą, Jokūbas galu gale pasakė:

—Zinokitės!
Seimninkas tuojaur vidury aslos patiesė lovi, atitempė iš priango keletą lentų ir, padedamas vyresniojo sūnaus, ėmė obliuoti ir kalti. Jokūbas niekad savo gyvenime nebuvo paskerdęs nė vieno gyvulio, teisingdamasis, kad jo širdis neleidžianti. Tais darbais šeimoje rūpinosi Uršulė: nors ir nepaprastai mylėdama visus gyvius, globodama juos kaip tikrus savo vaikus, esant reikiamu imdavo peilį ir niekad tasai ginklas jos rankoj nesudrebėdavo.

Kai tik pakuždomis buvo priimtas slapas, kiaulaitei lemtingas nutarimas, Uršulė atkėlė rūsiu dangtį ir, šviečiant Mockuvienėi balana, pirmoji nusileido. Uršulė iš apacios atsiliepus, balana iš kaimynės perėmė mažasis Jokūbėlis, išgązdintomis akimis žiūrėdamas į tamsų rūsi. Vaikas norėjo žvilgsni atkreipti, ir negalėjo: kiaulės jam buvo gaila, bet didis smalsumas jį taip traukė, kad jis nė nepajuto, kai baigiančios degti balanos liepsna ėmė raitytis aplink jo pirštus.

—Ar tu žibinsi, ar ne?—atsiliepė iš rūsiu motinos balsas.

Priedui dar pabartas tėvo, vaikas vėl įžiebė žiburį. Pasidėjęs prie rūsiu visą glėbį balanu, dabar jis stropiai stebėjo ugnele, stengdamasis visai nediršioti į rūsi. Jokūbėlis net galvą į šoną nugręžė, bet čia vėl motina iš apacios jį išbarė už blogą žibinimą, ir noroms nenoroms mažasis turėjo atsiesėti ant rūsiu krašto ir deglą laikyti kiek galima žemiau. Išgavęs šviesa apšvietė tik Mockuvienės pakaušį ir kiaulaitės nugarą.

—Niekad taip nebijojai: Rodos, nepataikysiu ir gana. Še, dreba rankos, vis nutirpus!—išgirdo Jokūbėlis savo motinos balsą, ir tuo pačiu metu kiaulė pirmąkart garsiau sukriuksėjo.

Vaikui pasirodė, kad gyvulus atsiliepė graudžiu, maldaujančiu balsu ir mažam taip pagailo gyvulo,—vos valdėsi garsiai nepravirkęs. Staiga atsiliepė širdij pervertiantis žveigimas, bet visai trumpas. Paskum tik kriokė, gargaliavo, kol greitai visai nutilo. Jokūbas, kiaulėi sužveigus, metė darbą ir išsoko pro duris.

—Na, ar jau?—paklausė, netrukus vėl grįžęs tėvas, pasilenkdamas prie rūsiu. Iš pradžių pasirodė Mockuvienės kruvinos rankos, paskum ir jos galva. Ji išlipo, ir atsidusus, pasakė:

—Lengvumas tos Uršulės rankos! Iš karto...

Uršulė dar ilgokai išbuvo rūsyje, o kai ir ji išlipo, Jokūbėlis jau buvo išsprūdęs pakeisiti prieraugę sargyba, nes jo mažasis brolis, visas sustyres, senai prašėsi į vidų.

(Bus daugiau)

LAISVĖS IR DEMOKRATIJOS MYLĖTOJAI

(Tęsa nuo 4-to pusl.)

aparatas apsisuko visai aplink, nuimdamas ilgą, ilgą paveikslą visų tame rate stovinčių.

Tiesa, dainų ne daug tebuvo, kad joms laiko stokavo, nes čia buvo ne koncertas, ale svarbių tarimų suvažiavimas. Dainavo Aidio Choras iš Brooklyn ir Sietyno Choras iš Newarko.

Aidiečiai sudainavo Amerikos tautinį himną. Jiems pradėjus himną dainuoti, iš šviesa stvėtinėje pranyko nejučiomis, tik aiškiai matėsi dvi Jungtinių Valstijų vėliavos ant estrados vėju plevėsuojamas. Tuo pat metu pasipylė įvairių įvairiausių spalvų spalvelių šviesos visoje svetainėje, kurios atsimušė ir į tą taip nesvietiškai atrodatį didelį šandelyrį kabantį palubėje, išduodant dar daugiau įvairnesių spalvuotų šviesų švieselių.

Stovėtojai jautėmės kaip kokiame ore kabanti tarp tų įvairiausių spalvuotų šviesų, kaip tarp kokių žvaigždžių žvaigždynė, kur matėsi dvi vėliavos plevėsuojant ir choro himno daina skambanti... Šitokia šviesų armonija kaip ir tiko tokiam armoningam gerų ir praklinių tikslų kongresui-suvažiavimui.

Prakalbas pradėjo daktaras Grūičūnas. Po jo sekė prakalbų prakalbėliu, nes visas popietis ir susidėjo beveik vien tik į prakalbų. Kalbėjo jauni, kalbėjo seni; kalbėjo vyrai, kalbėjo moterys, kurių kalbų surašymui neužtektų, turbūt, visos vienos "Vilnies" laidos.

Išpūdingiausią kalbą pasakė, tai chigaitietis Vincas Andrusis. Jis šiandien buvo "at his best," kaip tie amerikiečiai sako. Tiesa, jis nieko tau naujo ir stebuklingo iš niekur neišlaužė. Bet gabių, taktinių, nuosekliu ir armoningų išdėstymu dartinės padėties pasulyje jis mus žavėjo savo kalba. Jis, primindamas demokratinės žmonijos priešų kvailys, bus begalo juokino, o išdėstydamas žmonijos priešų-hitlerininkų kruvinus ir baisiai žiaurus darbus—mus virkdino. Taip, be jokiu pridėjimų, per jo prakalbą turėjome ir juoktis ir verkti.

Tarp prakalbų buvo ir kitų garbingų pavyzdžių. Štai septynios moterys ant estrados susodintos, kurios yra daugiausiai pasižymėję mezginiu raudonarmiečiams mezginių. Jų čampionė yra numezgus net virš trijų šimtų mezginių, dar ir didelį, virš šimto sveterių, o kiti kojines, pirštines, šalikai. Per jas visas išeina net virš tūkstančio mezginių! Jų darbą, turbūt, geriausiai ir išaiškino daktarė Baltrušaitienė. Ji sakė:

"Kada mes sėdime teatre—jos mezza; kada mes einame pasilinksmiti ant balanos—jos mezza; kada mes šokame—jos mezza; kada mes kortomis lošiamo—jos mezza; kada mes jau ir gulti einame—jos vis dar mezza."

AMERIKOS DEMOKRATAI

TINIŲ LIETUVIŲ suvažiavimas šitas septynias darbušias mezzęjas apdovanojo ženklais, kuriuos joms priseginėjo daktarė Baltrušaitienė. Tai buvo malonus ir įspūdingas reginys...

Išpūdingiausias reginys suvažiavime buvo, kuris man pasiliks ilgai, ilgai vaidentuvėje, tai šio suvažiavimo dalyvių duosnumas brangin ir prakliniam reikalui. Brooklynietis advokatas Keistutus Michelonas, kuris pirmininkavo popietinei sesijai, pakvietė Antaną Bimba prie rostrumo ir garsianėšio. Bimba atsikreipė į delegatus ir svečius, kad jie kiek paaukautų lėšų padengimui ir darbai Lietuvai gelbėti po karo. Pasirodė, jog jis jaučiasi perdaug prašęs, bet visgi pageidavo, kad nors apie \$500 dalyviai sudėtų.

Jis paprašė, kad kurie duos nemažiau penkinės, atneštų tiesiai prie estrados ir paduotų kolektořiam, kurie čia lauks, o jis paskelbs per garsianėšį, kiek kas duos.

Aš taip maniau, rodos ir Bimba taip manė, ir tūli kiti taip manė, kad keletas ateis prie estrados penkines nešini, o kiti, kaip dažnai tokiuose susirinkimuose, įdės kiek kepurėn, kada rinkėjai pereis per publika.

Bet kas atsitiko? Nespėjus Bimba taip pasakyti, beveik net visa svetainė atsistojo, šimtai žmonių čia prie estrados nešini penkines, dešimkes ir dvidešimkes!

Ėjo jie lenktynicodami vienas už kitą, apguldami estradą taip, kad ne vienos ten kolektořės reikėjo, ale dvidešimtis! Ir tai nepaspėjo imti pinigų. Taip sakant, stačiai kaip kokis dangus prakiuro lyti pinigais, kurių Bimba savo amžiu nėra matęs tiek daug aplink save—penkinų, dešimkių, dvidešimkių ir net penkdešimkių. Niekas jų nespėjo nei skaičiuoti, nei rašyti.

Kada jau nustojo publika nešus pinigų, ir jau paspėjo kiek apgrabomis juos suskaičiuoti, Bimba, apsišluostęs rankove prakaitą, paskelbė per garsianėšį, jog yra surinkta biskutis mažiau penkių tūkstančių per visą suvažiavimą. Ar nepakils vėl su penkinėmis ir dešimkėmis ir dvidešimkėmis eiti prie estrados! Vėl nepasėja pinigų priminėti. O kada vėl apsisotojo, tai išdėtinė Petrikenė pranešė, jog jau \$5,141.82.

Tokio entuziazmo aukojime bile tikslui nesu matęs jokiam kitame susirinkime net per virš dvidešimtis penkis metus lankydamas tūlus susirinkimus—suvažiavimus Amerikoje. Čia aiškiai matėsi, jog kas nors yra tokio didelio ir praklinaus, idant jį reikia remti visomis išgalėmis ir norais. Nestebėtina todėl, kad Amerikos progresyvė lietuvų visuomenė yra sukėlus-sudėjęs raudonarmiečiams ir nuo hitlerininkų nukentėjusiems remti jau net apie šimtą tūkstančių Jolerių!

Taigi ir užbaigkime kalbėti apie šį AMERIKOS DEMOKRATINIŲ LIETUVIŲ SUVAŽIAVIMĄ šiais žodžiais, nes gerisimo pavyzdžio niekur nerasim, kai reikia remti darbą laisvės ir demokratijos iškovojimui...
A. Gilmanas.

Prezidentas Paskyrė Komisiją Gelžkelčių Reikalams Spręsti

WASHINGTON, sausio 3. — Prezidentas Rooseveltas paskyrė chigaitietį teisėją Wm. H. Holly, Clevelando majorą Frank Lausche ir teisėją Walter Stacy, iš N. Carolina, tarpininkauti gelžkelčiams ir kompanijoms ištrūti algų klausimą.

Prancūzai Paskyrė Invalizų Komandantą

ALZYZRAS. — Jean De Laytre De Tassigny, kuris paspru-

kęs iš nacių koncentracijos kempės atbėgo į šiaurinę Afriką, paskirtas francūzų karinių jėgų komandantu invazijai.
De Tassigny yra generolas ir komandavo "Gelžinę Diviziją" kare prieš vokiečius.
DAR SEPTYNI DANAI NUZUDYTI NACIŲ

STOCKHOLMAS. — Prancėnimas iš Kopenhagos vaka, kad dar 7 danai patriotai nacių nuzudyti būk už sabažą prieš nacius.
Juos mirčiai pasmerkė nacių karo lauko teismas.

Lenkijos Ambasadorius Matėsi su Hull'u

WASHINGTONAS, sausio 5.— Lenkijos ambasadorius Jan Ciechanovskis padarė vizitą Valstybės Sekretoriui Cordell Hull, matomai ryšium su planuojamu vizitu lenkų tremtinėms vyriausybės premiero į Washingtoną.

VILNIES
KAINA 25¢
1944 METAMS

Jei Norite

Po ranka turėti reikalingiausias informacijas kada ir kur įvyko svarbesnieji, istoriniai nuotikiai;

Jei Norite

Zinoti visokias mieras, vogas, mėnulio ir saulės užtemimus, geografines vietas ir svarbiausias pasaulines šventes ir daug kitų dalykų;

Jei Norite

Ateičiai pasilaikyti meistriskai aprašytus vaizdus iš karo lauko, kaip mūsų broliai lietuviai kariuova prieš amžinuosius mūsų tautos priešus vokiečius;

Jei Norite

Zinoti karo eigą: svarbesnius iš karo lauko nuotiklius ir valstybių nutarimus, kada kur kas įvyko ir kas buvo vadovaujanti žmonės, tai tuojaus užsisakykite ir skaitykite 1944 metų

"Vilnies" Kalendorių
UŽSAKYMUS SIŪSKITE:
"VILNIS"
3116 So. Halsted Street

(Viena kopija 25c. (Kanadoj—35c). Daugiau perkant duodame nuolaidas. — Administracija).

Kruva japo kareivių lavonų Makin saloje, Gilbertų salyne, kada tą bazę užėmė mūsų kariai marina Japonų religija ir valdžia draudžia pasiduoti į nelaisvę, dėlto tiek daug jų užmušama.

BALTIJOS FRONTAS

Office of War Information. Užkrečiamas Ligos Siaučia Nacių Okupuotose Baltijos Valstybėse.

Washington. — Raportai, kurie neseniai pasiekė Karo Informacijų Biurą, praneša, kad šiltinė, difterija, influenza ir kitos užkrečiamos ligos siaučia Baltijos valstybėse.

Pagal šį raportą, ligas negalima tinkamai kovoti todėl, kad nėra užtekinai gydytojų, ir kad jie patys serga. Žiurkių problema baisi. Žygiai prieš žiurkių plėgą nebuvo pasekmingi, ir jų skaitlius pasididino.

Vokiečių Invaizijos Baimė Užpuolė Baltijos Valstybes. Washington.—Prie visokių kito nelaimių, kurias apskentę nacių terorizatorių Baltijos žmonės, naciai dabar pradėjo vykdyti isteriškus prieš-invaizijos žygius.

Svedų laikraštis "Svenska Dagbladet" iš gruodžio 8 d. praneša, kad "Civiliniai, išskyrus vokiečius ir pilnai ištikimus baltus, iškraunantį ir vidų iš dviejų kilometrų pakranės zonos Baltijos valstybėse. Nepatikimus asmenis evakuoją iš įvairių salų. Vyrai, kurie yra tinkami militarinei tarnybai, jau pašaukti. Dideli skaitiniai sveikų moterų dabar Vokietijai prie priverstinio darbo."

Informacija teikėjas buvo Rygoje prieš savaitę laiko, ir jis sako, kad maisto padėtis Baltijos valstybėse tikrai katastrofiška. Jaudosios rinkos visur veikia. Padėtis tokia kritinga, sunku apie tai rašyti. Kuro nėra užtekinai. Civiliai pilnai apsirėdę valgo ir miega. Pagal oficialią įsakymą, langus galima atidaryti tik per dvi arba tris minutes per dieną.

Estonijoj Maisto Trūksta.

Washington.—Svedų laikraštis "Svenska Dagbladet" iš gruodžio 17 d. praneša, jog Baltijos valstybėms maisto trūksta. "Priverstinė evakuacija Baltijos žmonių nepagerins padėti, laikraštis praneša. Nėra mėsos nei bulvių, mažai žuvų. Ekstra maisto Kalėdoms bus išdalinta tik specialiai privileijuotiems asmenims." Laikraštis "Revaler Zeitung" praneša, kad vaikai narių Estonijos apsaugos policijos ir Estonijos Waffen SS, nesulaukę 10 metų amžiaus, gaus ekstra maisto Kalėdoms vieną kilogramą sūdytos žuvies, 200 gramų duonos, 250 gramų malt extract lemon.

Įsakymas sujauzdino vokiečius, kurie apgyveno Baltijos valstybes. Šie iš Reicho žmonės pulkais vyko į Tallino ir Rygos ofisus, prašydami leidimų gryžti į Vokietiją. Verčiau oro užpuolimai Vokietijoj negu vietinių gyventojų neapykantą ir neišvengiama krizė.

Vokiečių raportas, jog Raudonoji Armija pradėjo didelį puolimą į pietus nuo

Nevelio, nekuriems militariniams ekspertams atrodo, kad rusai šiaurėje pradėjo laukčią ofensyvą. Rusai tyli — jų paprastas nusistatymas pradžioje puolimo. Bet Maskvos radijo pranešimas Raudonajai Armijai, vokiečiams blogo pranašauja: "Žiemos metu matysime tokią didelę skalę Sovietų ofensyvą, kokio dar niekad nematėme, žiema patogus laikas Raudonosios Armijos operacijoms, kaip praeitos dvi žiemos parodė."

Nėra abejonės, jog rusai stipriai kirs šiauriniame fronte. Jie koncentruos jėgas prie Vitebsko-Nevelio, kirsdami į vakarus dėl Dvinsko, bandydami pramušti kelią į Baltijos Jūrą. Toks įsiveržimas suardytų visą vokiečių frontą į šiaurį tarp Ilmen ežero ir Leningrado — ir Raudonajai Armijai atidarytų trumpiausią kelią į Rygą ir Klaipėdą.

Sakoma, jog vokiečiai mobilizuoja Estonoj ir Latvijoje, kad sulaukius šį puolimą, kad vokiečiai žino, jog toks pasekmingas Sovietų įsiveržimas pakeistų vokiečių poziciją Suomijoje, nes duotų rusams stipresnę poziciją Baltijos Jūrose. Apart to, linijos į Norvegiją būtų pavojun išstatytos, ir Berlyno radijas praneša, jog nekuri militariniai sluoksniai mano, kad nauji įvykiai prie Nevelio yra tik pradžia kitų ofensyvų Amerikos ir Britų jėgų šiaurinėje Europoje.

Jeigu būtų pasekmingas, toks ofensyvas įvykdytų svarbių pakeitimų visoj militarėj situacijoj šiaurėje. Nes jeigu vokiečiai atgal puls, jie pasitrauktų ligi Gulf of Riga. Militariniai ekspertai nurodo, kad taip darydami vokiečiai netektų Suomijos, nes pasitraukę iš pietinio kranto Gulf of Riga, jie negalės laikyti komunikacijų su savo pulkais ten, tik per kėblus kelius per šiaurės Norvegiją.

Kitas Berlyno raportas — jog Sovietų ofensyvas gal pritaikintas su aliantų invazija į šiaurės — parodo, kad vokiečiai pripažysta, kad Norvegija ir Danija yra vartai į Europą. Fieldmaršalo Rommelo aplankymas Danijos tą užtvirtina.

Reikia atsiminti, jog Sovietų ataka nebus koncentruota tik Vitebsko-Nevelio apylinkė, vokiečių šiauriniame fronte. Tas gal bus svarbiausias žygis, bet kiti veiksmai parems. Į pietus, Sovietai jau artinasi prie Baltijos ir objektyvas ten yra Minskas, svarbiausia vieta prie vienos iš dviejų gelžkelio linijų, kuri užlaiko vokiečių poziciją Baltijoje — Varšavos-Smolensko kelias. Į šiaurę, Sovietai gal užpuls dvi tvirtoves prie Ilmen ežero — Novgorod ir Staraja Russa, su tolesniu objektyvu Pskov prie kitos svarbios gelžkelio linijos — Varšavos - Dvinsko - Leningrado. Šie bus remiantieji veiksmai sulaukyti vokiečių

žemėlapis, kuris parodo galingą raudonarmiečių ofensyvą dvejose punktuose. Pasisekus šiam ofensyvui didžiulės nacių armijos būtų atkirtos Dniepro žemupyje ir Leningrado srityje.

NAUJŲ METŲ SULAUKUS

Lowell, Mass.—Šiuos žodžius rasau gruodžio 30-toji dienoj. Tai yra jau visai baigiant užgesti senųjų metų žvakėi. Tai yra dar viena diena ir jau užtekės pirmojo ryto 1944-ųjų metų saulutė. Ar ji švies skaisčiau demokratiniame pasaulyje? Taip. Ji švies ir žerės pergalinga šviesa.

Šie naujieji metai bus amžinai prapultini barbariškam fašizmui, žiauriausiam priešui žmonijos. Skaitant laikraščiuose naujausias žinias matosi, kaip talkininkai jau nejuokais rengiasi ir baigia prisigaminti naujai invazijai vakarinėje Europos dalyje ar dalyse. O tai reiškia baisiausiajį sutemą fašistiniam žvėrimis.

Jeigu visi demokratijos talkininkai taip rūpestingai veiks ir smarkiausiu pasiryžimu iš visų pusių smogs priešui, kaip kariauja Sovietai, tai galima daleisti, kad Europoje kruvinajam hiterizmui nebedaug kartų saulė tekės.

Gen. Eisenhower, visų invazijos spėkų vadas ir komandieras, pareiškė, kad karą vedant visu griežtumu

pulkus, kuriuos būtų galima vartoti sustiprinti Vitebsko-Nevelio centrą ir suardyti vokiečių komunikacijas.

Vokiečių susirūpinimą šiuo Baltijos grasinimu parodo neseniai išleistas pranešimas svedų laikraštyje "Svenska Dagbladet", kuris aprašo evakuaciją Baltijos civilijų gyventojų nuo pakraščio į vidų.

Manoma, kad šis žygis palengvins evakuaciją pačių jėgų jūrų transportais iš pietų nuo Leningrado, jeigu tik jų normaliai keliai bus nukirsti smarkiai puolantiems Sovietų jėgoms centralėj sekcijoj.

Wehrmacht, pagal svedų raportą, įsteigė draudžiamą zoną prie Baltijos valstybių visu krantu ligi Klaipėdos, išskyrus miestus Tallina, Rygą ir Klaipėdą nuo evakuacijos.

europinis karas bus laimėtas 1944 metais. O tai reiškė, kad Hitleriui šie naujieji metai būtų ir paskutiniai metai ir jo kruviniems žygiams Europoje būtų galas.

Kitos smagios žinios nurodo apie didelius laimėjimus sovietiniame fronte. Raudonoji Armija smarkiai žygioja link antro išsivadavimo sovietinių miestų Korosteno ir Žitomiro iš po vokiečių okupantų. Ir taip, kuomet pirmąjį rytą naujų metų iš po snūdngins nakties akis atmerksime, manau sau, tai jau netik viršminėti miestai, bet ir kiti tūkstančiai vietovių bus išliuosota ir apvalyta nuo fašistinio brudo.

Taip einasi iš demokratinės pusės. Bet pažvelgus į kitą pusę, pašukdniausio brudo atrandame čia pat, mūsų šalyje. Štai Hearsto rakališkas lapas "Boston Daily Record", gruodžio 30 dienos laidoj, savo editoriale biaužiausiai puola prezidentą Rooseveltą už jo šių dienų karo laimėjimui naudingus pasisukimus. Iš "New Deal" sistemos sudaro biaužiausias atakas ant šalies vado ir visos karo vadovybės. Nėgana kad pats puola, bet primena ir savo pasekėjams — fašistiniam elementams nepamiršti "New Deal" praeities ir dabar kersinti Rooseveltui 1944-ųjų metų rinkimuose. Tai yra status kenkimas Jungtinių Tautų karo laimėjimui.

Matant tą viską taip ir veržiasi mintin, kaip tokiose sąlygose, kad ir su geriausiais karo vadais: generolais, admiralais ir maršalais galima tikėtis karą laimėti 1944-tais metais, kuomet penkta-kolumnistai taip liuosai veikia? Mano supratimu, karą reikia Europoj antro fronto, kad karą greičiau laimėti, taip pat reikia ir naminių frontų būtinai apvalyti ir sutvarkyti taip, kad viskas tarnautų karo vedimo pastangoms. Gi dabar, man rodo, per daug tų fašistinių reptilijų

knibžda visur, kur tu nepažvelgsi. Fašizmo agentai darbuojasi visokiais prisidengimais. Ir visose tautose veikia pagal reikalą ir sulyg aplinkybių. Vienur jie žyduos puola, kitur katalikus atakuoja, o visur ir išvien jie puola kiekvieną pažangeni vadą, spaudą, arba organizaciją, kuri nuosirdžiai ir be atvangos kovoja prieš fašizmą arba nacizmą, ir ryžtingai remia šį visos laudies karą, kad greičiau nacizmas su jo visokia reakcija būtų galutinai sunaikintas.

Bet, žinoma, yra herkuloniška viltis, jog sunaikinamą nacizmą kitur bus išrauta ta biauiri veislė ir čia pat, namie. Kitaip, jog paties fašizmo neisnaikintum. Jis kiltų vėl ir vėl.

Fašizmas juk yra sistema ir turi priežastį, tad kaip tokią ir reikės visur sunaikinti. Juk už tai ir šį baisų karą demokratinis pasaulis veda. Tenka mums visokiais būdais kovoti prieš išlaukinį ir vidujinį priešą. Ir todėl šį kovą begalo yra sunki. Mes turime remti prez. Roosevelto administraciją ir jo visas karines pajėgas, kuomet tik galime.

Siandieną, belaukiant naujų metų ir dar naujesnių ir smagesnių naujienų iš karo fronto, taipgi besirušiant prie didelio bankieto patikimui naujų metų, mes supakavę dideles 8 dėžes drapanų išsiuntėme į Russian War Relief, Inc., raštine, 128 Newbury st., Boston, Mass. Tuomi laikinai apvalėm Lietuvos Piliiečių Klubo svetainę dėl suruošimo ban-

Pasilik Prie Darbo

Jeigu dirbi karo darbą arba prie svarbaus civilio aptarnavimo, pasilik prie darbo ligi karo pabaigos. Amerikos vyrai ir moterys industrijoje šiandien yra nariai milžiniško būrio žmonių, kurių šventa pareiga yra gaminti ginklus, kurie mums taip būtinai reikalingi greitai sumušti Ašį. Ir tik tavo tinkamam darbe — darbe, kuris padeda karo pastangoms — gali atlikti savo dalį tame būryje žmonių.

Kada tik pakeiti darbą, daug laiko sugaišinama rasti ir išlavinti kitą darbininką tam darbu. . . ir besimo-kindamas naują darbą taipgi savo laiką gašini.

Dar neįvyko sprendžiamos kovos, kovos, kurios laimės šį karą ir sugrąžins mūsų jaunuosius žmones greičiau namon. . . bet tas priklauso nuo mūsų gabumo apdirpti mūsų kovojančius vyrus su daugiau ir geresniais įrengimais negu mūsų priešai turi. Dabar tas už viską svarbiausia. Pasilik prie savo karo darbo. Tas gali reikėti laikinų nepatogumų, bet valdžia, apylinkė, darbdaviai, visi pasiryžę korektuoti tios nepatogumų. . . tik tuose laikyti prie darbo ligi pergalės.

OWL.

kieto. Bet drapanų rinkliava tuomi neužbaigta. Mes rinkime drapanus ir toliau. Klubo adresas yra 338 Central st., Lowell, Mass. J. M. Karsonas.

Reikalauja Ilgaiėžuvius Pasiaiskinti

Buvęs Demokratinis Amerikos Lietuvių Suvažiavimo delegatas, senas chicagietis Dr. A. L. Graičūnas, pasiuntęs smetonininkų "Vienybės" redakcijai laišką, kurio nuorašas telpa žemiau. —"V." Red.

ATYDAI "VIENYBĖS" REDAKCIJOS.

Turbūt per neapsižiūrėjimą ar per nerybuotai pripildytą tulžį keršto tiems, kurie atsisakė klausyti tautininkų diktatūros, Tamsta p. Redaktorius dėjėai "p. J. V. V." straipsnį "Vienybė" (No. 52, psl. 6-tas) gruodžio 24 d., 1943 m., po antgalviu: "Demokratijos Rakalių Suvažiavimas."

Norėčiau žinoti: Ar Tamsta tikrai ir pilnai suprantai ką reiškia žodis "Rakalis"? A. Lallo žodynas te žodį išvertė į anglų kalbą — Rascal; rogue; scoundrel.

Žemiau pasirašęs dalyvavo Demokratinį Lietuvių Suvažiavime kaip atstovas Chicagos Konferencijos, kurią reprezentuoja 42 organizacijos su suvirš 6,800 yarių. Nejaugi ta reprezentacija susideda vien tik iš rekalių?

Malonėk p. "Vienybės" redaktorius pasiaišlinti, jei nenori susilaukti nemonumų nuo Dėdės Sarp.

Su pagarba, Dr. A. L. Graičūnas.

VILNIES ŽIEMINIS

Koncertas

SEKMA, VASARIO-FEB. 6

Sokol Hall

2343 So. Kedzie Avenue

Dury Atviros 2:30. Programas 3:30 Val. Popiet. Įžanga iš anksto 80c Taksų 8c Viso 88. Prie durų 90c Taksų 9c Viso 99c

ARMIJOS KAPELIONŲ PAREIGOS

Pareigos kapelionų Jung. Valstijų armijoj šiuo metu yra žymiai skirtingos nuo bile praeito laiko pareigų. Pirmiau jie teikė tik dvasinę pagalbą ir sekmadieniais sakė pamokslus, bet šiaandien kapelionai yra netik karieivio draugai, dvasiniai tėvai, bet turi žinoti kaip gali padėti karininkams.

Šiandien, pagal Karo Departamento nusistatymą, kapelionai turi lankyti Chaplain School per 5 savaites prieš išsiuntimą į stovyklas ir karo frontus.

Atlikti savo pareigas moderninio karo aplinkybėse, kapelionas privalo žinoti kapelionų praktiškas pareigas, vadovystę ir administravimą, discipliną, tarnybos įpročius, militares teises, militarę higieną ir pirmą pagalbą, topografiją (vietų aprašinėjimą), registravimą kapų, militarę korespondenciją, ištyrinėjimą pinigų (svetimų šalių) ir turtą, tyrinėjimo būdus, vidaus sargybos pareigas, tarnybos patvarkymus, įrengimus, organizavimą palinksminimų, apšvietimo ir muzikalius veiksmus, administratyvę procedūrą, savo diviziono pareigas, korpuso ir kapeliono pareigas, štabo patvarkymus, būdus kaip apsisaugoti nuo nuodingų dujų ir pirštų įspaudą.

Kapelionai neturi ginklų, bet jie privalo žinoti kaip apsisaugoti, ypač nuo dujų. Dažnai, kapelionai su kovojančiais vyrais dirba kovos linijose.

Mokyklos pirmoji sesija kapelionas apsipazįsta su militarems teisėms, militariems reikalais, armijos patvarkymais, pėstininkų muštru, ir net knygvedytėse. Penkiolikos minutų pamokslus turi sukurti kitiems kapelionams, kurie yra kritiškiausiai klausytojai.

Kapelionų Mokykla įsteigta prie Harvard Universiteto, Cambridge, Mass. Ten katalikai, žydai ir protestonai kapelionai ruošiasi savo pareigoms. Kiekviena klasė iš dviejų trečdalių naujai paskirti kapelionų ir kiti atsukti iš tarnybos su pulkais. Pirmi mokiniai įstoja į mokyklą kaip įsirašiusieji vyrai ir kiekvienas paskirtas kapelionu su leitenantu laipsniu kada užbaigia kursą.

Kapelionai tarnauja mūsų armijoj nuo Jurgio Washingtono laikų, kada Revoliucijos karo laike jis išleido pirmą prašymą dėl amerikiečių ministerių. Tada jie tarnavo tik per 6 mėnesius, arba vieną metą ir neturėjo jokio laipsnio.

Pagal įstatymą iš kovo 3 d., 1791 m., vienas kapelionas buvo paskirtas dėl visos armijos, jeigu "prezidentas nuožiuotų tas reikalingas." Rev. John Hurt iš Virginijos, kuris tarnavo per Revoliucijos karą, buvo pirmas kapelionas po nauju įstatymu.

1837 m. buvo 20 posto kapelionų, kurie irgi buvo mokytojai. Armija turėjo didžiausią skaitlių kapelionų iki dabar, pabaigoje Pirmo Pasaulinio Karo, jų buvo 2,364. Su demobilizavimu skaitlius sumažintas iki 125.

1920 m. National Defense Act įsteigė ofisą Chief of Chaplains, ir partipino vieną kapelioną dėl kiekvieno 1,200 įstojusių vyrų. Ir pradžioje 1941 m. su vyrų mobilizavimu nebuvo užtekiniai kapelionų, tik 137 tarnyboje. Dabar yra keli tūkstančiai.

Pirma mokykla kapelionams buvo organizuota praėjame kare Francūzijoje, netoli Chaumont, liepos mėn., 1918 m. 1920 m. kapelionų

SIUVĖJŲ UNIJA UŽ IŠRINKIMĄ ROOSEVELTO KETVIRTAM TERMINUI

Raymond McKeough Stoją Dirbti į CIO Unijų Politinį Komitetą

Pereitą antradienį Raymond S. McKeough, kuris eina šios apieilinės CIO unijų politinio komiteto direktoriaus pareigas, pasakė reikšmingą prkalbą siuvėjų unijos veikėjams. Amalgamietų unijos centre, kur dalyvavo 200 unijos pareigūnų, McKeough aiškino apie pasirengimą ateinantiems rinkimams.

Jis pažymėjo, kad jo komitetas, tai yra unijų politinio veikimo komitetas, nėra jokia partija, kuri nominuotų kandidatus valdiškom vietom. Jo atstovaujamas komitetas tik parems kandidatus, kurie organizuotiems darbininkams atrodytų remtini. Tačiau jis daugiau negu tikras, kad ne tik CIO politinio veikimo komitetas, bet visi organizuoti darbininkai stos už Roosevelto išrinkimą 4-tam terminui.

Tolesnėje kalbos dalyje jis įspėjo darbininkus nuo ateinančios bedarbes po karo. Jeigu šios šalies ekonominiai dalykai nebus pažangiai sutvarkyta, sako kalbėtojas, tai visai galima, jog po karo pasireikš bedarė: gali likti išmesta į gatvę apie 15,000,000 žmonių.

Robert Travis, kuris yra CIO unijų legislatyvio komiteto pirmininkas šioje valstijoje, patiekė platų pranešimą apie ADF ir Gelžkeliečių Brolijų bendrą veikimą su CIO politiniuose reikaluose.

Sio susirinkimo centrinis punktas, tai siuvėjų unijos pasirengimas veikimui kongresiniuose distriktuose. Entuziastišką prkalbą pasakė Chicago's Siuvėjų Bendros Tarybos pirmininkas Sam Lavin. Jis daugiau negu tikras, kad ateinantiems rinkimams bus išdinti darbininkai užsiregistruoti balsavimui, ir kai ateis balsavimai, tai laimės pažangūs kandidatai.

Abelnai darbininkuose kykla ir auga politinis supratimas. Siuvėjai įsitrukia į veiklą. Tačiau galima, kad lietuvių siuvėjų skyriuje nieko nedaroma. O nedaroma todėl, kad biznio agentas ir skyriaus valdyba, sudaranti didžiumą, eina atsilikimo keliu.

Laikas lietuviams įsistams imtis energingo veikimo, pasirengiant ateinantiems rinkimams.

Iš Rožių Žemės

Aplankė influenza ir buvo paguldižius lovon Joną ir Daratą Suvaizdižius, taipgi ir jų dukterį Alice. Draugai Užnariai sirgo, jo žmona Zuzana, ilgą laiką gulėjo lovoj; dabar jau sveiki. Jie atsinaujino dienraštį "Vilni" ir pridėjo \$2.00 dienraščiui sustiprinimui. E. Lapenienė.

Albinas Sinkus Liko Sužeistas Fronte

Karo Departamento skelbia, kad tarpe sužeistų Vidurmečio Jūros fronte yra 9-ni chigiečiai. Jų tarpe yra sužeistas lietuvis Albinas A. Sinkus. Jo motina Marta Sinkus gyvena 117 W. 74th st.

MĖSOS GAMYBA IR SKERDIMAS

Guododžio mėnėstus, kaip paduoda Mėsos Institutas buvo paskersta 7,600,000 gyvulių. Tai daugiau, negu bent kada pirmiau.

Tas pats institutas nurodo, kad per 1943 metus mėsos buvo pagaminta daugiausiai kiek yra žinoma šios šalies istorijoj.

Nežiūrint rekordinio mėsos pagaminimo pereinatis metais, šiais numatyta pagaminti 6 nuosimčiais daugiau.

IŠ BUNDISTŲ ATIMS PILIETINES POPIERAS

William E. Kruz, 48 m., buvęs German - American Bund narys, pasakė, kad geriau jis eity į koncentracijos stovyklą, negu į armiją. Apgalvestavęs, kad jis negalįs sugryžti į Vokietiją.

Alfred Koglin, 45 m., pasakęs, kad kartą jis yra vokiečys, tai visuomet vokiečių ir pasiliks. Del to jis reikalauja jį nešaukti tarnybon.

Taipgi yra byla užvesta prieš John Hofman dėl panaikinimo pilietybės. Jų bylos dėl popierų atėmimo randasi federaliame distrikto teisme.

Per Metus Pagamino 24,626 Inžinūs Orlaiviams

Buick Co. orlaivių inžinų gaminimo dvi imonos atliko milžinišką darbą. Flint, Mich., ir Melrose Park, Ill., fabriakai per metus pagamino 24,626 inžinūs orlaiviams. Ši kompanija gamina galiausiai mašinas del labai didelių bomberbių.

80 M. SENUKAS IŠVIJODU JAUNUS PLĖŠIKUS

Du jauni plėšikai atsilankė į John Hyduk čevyrykų krautuve, 1316 W. 18th st. Vienas piktadarys inžinų revolverį ir privertė 80 metų senuką iškelti rankas. Bet paskui jis apsigalvojo ir greit nuleidamas rankas sudavė per revolverį, esantį vieno piktadario rankoj.

Užmiršęs senas dienas Hyduk pasigriebė sviedinio lazda ir rėžė per kuprą plėšikui, pasilenkusiam paimti revolverį. Lazdelė pertruko per pusę. Jaunuoliai užmiršo apie plėšimą ir leidosi bėgti. Senis dar bandė vyti, bet kur tu juos sugausi.

Dėdės Samo iždinėje ir padėkite atsiuškinti hitleriznų investuodami į Defense Bondsus ir Stamps.

Taupinkite savo pinigus

Anna-James Tavern

3212 S. Halsted Street

Kingsbury Alus Geri Cigarai skanus Vynas ir Degtinė
JAMES JANULEVICIA IR ANNA BAGDONAS, Sav.

Jei Kam Reikalingi Pinigai Duodam PASKOLAS

ant Pirmų Morgičių UZ MAŽESNĮ NUOSIMTĮ BE KOMISINO

Patarnavimus Greitas ir Teisingas

UNDER U. S. GOVERNMENT SUPERVISION

STANDARD FEDERAL SAVINGS

and LOAN ASSOCIATION of CHICAGO

JUSTIN MACKIEWICZ, Pres. and Mgr.

4192 Archer Ave. ★ Virginia 1141

PAULINA

RUSSIAN - TURKISH BATHS

SOUTH SIDES NAUJAUSIA PIRTIS

Duodame Elektros Trytymtus, Ultra Violet Sunshine ir Infra-Red Light Radiations. Netvarkų kraujo cirkulavimui, reumatisk skausmų, lumbago, salti, paralyžių - salina naudojimas Elektros ir Hydro-Therapeutic Trytymtais.

1657 W. 45th St., Kampas S. Paulina St., A. F. CZESNA, Savininkas

Medicinos Doktorai

Dr. Emily V. Krukas

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4146 Archer Avenue

Ofiso Tel. LA Fayette 3210 Res. Tel. LA Fayette 0094

Jeigu Neatsiliepta - Šauk KEDZIE 2 8 6 8

VALANDOS:

Pirm., antradienį ir ketvirtadienį nuo 6 vak. iki 9 val. vakaro. Penktadienį nuo 8:30 iki 9:30 vak. Šeštadienį nuo 6 v. vak. iki 9:30 v. vak. Trečiadienį ir sekmdienį pagal sutartį.

Phone: VIRginia 3216

Dr. A. K. Rutkauskas

GYDYTOJAS

4442 S. Western Avenue

KASDIEN

Sekmdieniais pagal sutartį

Telefonas: YARDs 3146

Dr. V. A. Simkus

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS IR AKINIS PHTAIKO

744 W. 35th Street

Valandos: 11-12; 2 iki 4; vakarais 7-9

Pirmadieniais tik 2 iki 4.

Sventadieniais 11-12

Ofiso Telefonas: YARDs 4787 Namų - PROsperet 1930

Dr. Strikol'is

4645 S. Ashland Avenue

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Valandos: 2-4 ir nuo 6 iki 8 vakarų

Sekmdieniais pagal sutartį

Ofiso Telefonas: VIRginia 0038 Namų - BRVYterij 8244

Dr. T. Dundulis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4157 Archer Avenue

Ofiso Valandos: 1-3 ir 6-8:30 p. m. Trečiadieniais pagal sutartį.

Phone: YARDs 5921 Rezidencijos - KENwood 5137

Dr. Bertash

756 West 35th Street

(Kamp. 35th ir S. Halsted St.)

Valandos: 1 iki 3 ir 6:30 iki 8:30 vak.

Rez. 4910 S. Michigan Blvd.

Phone: BRVehill 9111

Dr. A. K. Butko

LIETUVIS KOJŲ SPECIALISTAS

7214 S. Ashland Avenue

OFISO VALANDOS:

Nuo 9 ryto iki 9 vakaro

Telefonas: YARDs 2246

Dr. C. Z. Vezelis

DENTISTAS

4645 S. Ashland Avenue

(Arti 47th Street)

VALANDOS:

Nuo 9 ryto iki 9 vakaro

3 ryte iki 6 vak. Trečiadien. sustarus

Dr. Marjan S. Swiont

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4204 Archer Ave.

VALANDOS:

Nuo 1 iki 4 po pietų

Nuo 7 iki 9 vakaro

Rezidencijos PORTSMOUTH 6614

Ofiso LA Fayette 6868

Dr. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS

15 metų patyrimas

Tel. Yards 1829

Pritinko Akinius. Kreivas Akis. Ištiso.

Ofisas ir Akinių Dirbtuvė 3401 S. HALSTED ST.

Kampas 34th St.

Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8 Nedėlioj pagal sutartį.

Dr. KARL NURKAT

(NURKAITIS)

Pritinko atsakomą akinius už priėmimą kainą ir ant lengvų išmokejimų.

BAKANDU KRAUTUVE

3241 S. Halsted Street

Calumet 4591

EXTRA! EXTRA!

Permainytas Vardas ir Adresas

MONARCH LIQUOR

Lietuviškas Žydukas

3529 S. Halsted Street

Phone Yards 6954

CHICAGOS LIETUVIŲ KONFERENCIJOS DRAUGYSTES IR DELEGATUS

Grąžinkite Blankas Aukų Raudonajam Kryžiui; Paaukokite Dėl Station Wagon Nupirkimo

Chicago's Lietuvių Konferencija, lapkričio 14, Lietuvių Auditorijoj, užgrynė komiteto planus nupirkimui Raudonajam Kryžiui Station Wagon už \$2,000, taipgi abelnai rėmimo tos įstaigos.

Sukelimumi reikiamos sumos pinigų daugelis delegatų pasiėmė blankas parinkti aukų tam tikslui.

Konferencija taipgi nutarė suruošti ceremonialią parengimą įteikimui tos dovanos Raudonajam Kryžiui.

Tas parengimas bus sausio 23, Lietuvių Auditorijoj, pradžia 4 val. popiet.

CLK komitetas, savo posėdy sausio 2, sutvarkęs galutiną pasiruošimą prie to koncerto, nutarė taipgi atsišaukti į draugystes ir delegatus šiuo reikalu:

- 1) Visi delegatai pasiėmę blankas parinkti aukų, pasidaruokite kiek galite ir grąžinkite blankas komitetui ne vėliau 10 dienos sausio.
- 2) Visos draugystės, galinčios paaukoti iš savo iždų ir iš narių parinkti tam kilniam tikslui, prašome padaryti tai. Ypač prašome tu, kurios dar nėra aukoję tam tikslui.
- 3) Dalyvaukite koncerte sausio 23, Lietuvių Auditorijoj.

Aukas turime gauti pirmą sausio 23, kad galėtume parengime įteikti tai svarbią ir gražią dovaną Raudonajam Kryžiui, kuris vaidina taip svarbią rolę šiame kare.

Visos blankos turi būti grąžinta, ar kas gavo aukų ar ne.

Taigi, pasidarbuokite ir juo greičiau grąžinkite blankas ir pridukite aukas.

CLK Pirmininkas KL. KAIRIS, CLK Sekretorius V. ANDRULIS.

DARBININKŲ LAIMĖJIMAI

Draparų vadytojams pakelė algas. Tas palies 1,051 darbininką. Sutikimą davė Karinė Darbo Taryba.

Montgomery Ward and Co., United Mail Order ir kelios kitos panašios kompanijos pasirašė kontraktą su sandėlių darbininkų CIO unija.

Kaip žinia Montgomery Ward and Co. savo dirbtuvėse bando neleisti unijai, net turi užvedę bylą dėl indžionkšimo prieš organizuotus darbininkus. Reikalauja miliono dolerių atlyginimo būk už padarytus nuostolius.

Žagariečių Klubo Vadyba 1944 Metams

Sekami Nariai Liko Išrinkti į Žagariečių Klubo 1944 m. Vadybą:

P. Arlauskas, pirm., 2109 Cleveland ave; F. Povilaitis, pirm. pagalb., 10061 So. La Salle st.; J. Keturakis, nut. rašt., 1525 So. 51st ave., Cicero 50, Ill.; Stella Gasper, fin. rašt., 3649 So. Union ave.; St. Niprikas, kasierius, 3824 Deodor st., Indiana Harbor, Ind.; kasos globėjai: Alf. Masulis, 3252 So. Halsted st. ir Frances Dvilaitis, 1330 So. 49th ct., Cicero, Ill. D. J. Smith, koresp., 8228 Keane ave., Justice Park. Ill. Ch. Gasper, maršalka, 3649 So. Union ave.

Klubu susirinkimai laikomi vieną kartą į mėnesį, ketvirtą sekmdienį, pirmą valandą popiet, Hollywood Inn svet., 2417 W. 43rd st. J. Keturakis Rašt.

Jūsų doleriai ir net dešimtukai, investuoti į valdžios Defense Bondsus ir Stamps, duos tokią lekciją japonams, kurios jie neužmirš.

40 CENTŲ UŽ KISKĮ

Ziemos metu visuomet atsiranda kiškių rinkoj. Kainų administracija nustatė, jog negalima imti daugiau kai 40 centų. Vienokia kaina už nuoluptą bei su kailiuku gyvuliuku.

Už triušius, kurie angliškai irgi vadinasi rabbit, 55 centai.

